

STAV OLAV

Redaksjonelt

Enkelt og forenklende

Albert Raulin, s. 1.

Mellom himmelfart og pinse

Frøydis Kringelbotn, s. 4

Den svakestes vern

Karen Erngaard, s. 12

Vår Frue av Hverdagen

Film, s. 14

To sjanser i livet

Nytt dokument om frigjøringssteologien, s. 17

Kristen frihet og frigjøring

OLAV

Enkelt – og forenklende

Ord kan være farlige på så mange måter. Og det er ikke alltid de slemme og stygge ordene som er de farligste! Dem vet vi jo hvor vi har, og så kan enhver – etter ønske – ta sine forholdsregler. Nei, ofte kan de enkle og greie og pyntelige ordene være vel så farlige – når de brukes i en sammenheng som er alt annet enn enkel og grei. Eller brukes som pynt på et vanskelig stykke virkelighet.

Slagordene fri abort og selvbestemt abort hører til disse farlige ord. De positivt ladede ordene «fri» og «selvbestemt» – som smaker sterkt av grasrot og demokrati – stilles foran det vonde og vanskelige etiske problem abort og bidrar til å uskadeliggjøre den virkelighet det står for. Og til å forkludre den: Fri abort har ikke med etikk, men med jus å gjøre, med den frie adgang til abort som norsk lovverk gir.

Provosert abort – som etisk anliggende – har intet med frihet og selvbestemmelse å gjøre, men med en mer eller mindre håpløs og tvingende nødssituasjon. Og den nødssituasjon som ikke er mer tvingende enn at dens rette navn er egoisme og bekvemmelighet, er den alvorligste: Der er både kjærligheten og menneskeverdet ute av syne.

Det kristne bidrag til dagens norske abortdebatt må ikke begrenses til blott og bar – enkel og grei – fordømmelse av det bestående lovverk og av de kvinner som i ytterste nød velger den utvei loven gir adgang til. En vesentlig side ved det kristne bidrag må være å sette alle medmenneskelighetens og kjærlighetens krefter inn på å hjelpe nødstedte gravide kvinner til å våge å gi barnet og livet en sjanse. Og hjelpe dem videre – uansett hva de har sett seg tvunget til å velge. Kirken må også være et sted hvor kvinner som ikke har sett annen utvei enn provosert abort, kan finne hjelp til det de måtte ha å stri med i det daglige av sorg og savn og tanker om nederlag og skyld – alt det som den frie abort ikke kan fri en fra.

MELLOM HIMMELFART OG PINSE

Albert Raulin

1

I tiden mellom Himmelfart og Pinse forberedte apostlene seg til å ta imot Ånden. Og det er denne forberedelsen liturgien i dag henleder vår oppmerksomhet på – på to måter. I første lesning (Ap. gj. 1, 15–17, 20–26) får vi høre om Matthias som ble utpekt til apostel etter Judas' forræderi og selvmord. I den annen lesning (1 Joh. 4, 11–16) såvel som i evangeliet (Joh. 17, 11b–19) hører vi om hvordan Jesu venner blir helliget gjennom sannheten som er Guds ord.

I begge tilfeller dreier det seg om forberedelser til den gjerning apostlene nå måtte påta seg etter at Jesus har forlatt dem – og frem til han kommer tilbake. Men forberedelsen finner tydeligvis sted på to forskjellige plan.

Først møter vi en forberedelse som vi uten overdrivelse kan kalle institusjonell. Apostlenes gjerninger uttaler seg om tjenester og embeder. Judas, sier Peter i sin tale til disippelflokken, er borte, han som hadde del i den samme tjeneste som oss. Nå må en annen overta hans embede. Det er altså som om en stilling var blitt ledig. Og grunnen er at det nye Israel, i likhet med det

*Apostlene Peter og Paulus (gresk arbeid fra det 18. århundret.)
Ikonmuseum Recklinghausen.*

gamle, skal hvile på tolv søyler. På samme måte som Israel var delt i tolv stammer, skal Kirken fundamenteres på tolv utvalgte vitner.

De kvalifikasjoner man forlanger av en kandidat til apostlembetet, er av objektiv art: Han skal ha vandret sammen med disippelskaren hele den

tid Jesus ferdedes i Palestina – fra dåpen av og frem til oppstandelsen. Ja, en apostel skal være av dem som vitner om Jesu oppstandelse fordi han har erfart den.

Det interessante er at Peter fullt ut forstår at han skal ta et initiativ. Tingene er ikke diktert ham ovenfra. Nå må

Nå også på norsk

Da Den Nordiske Bispekonferanse feiret sitt 25-års jubileum i fjor vår, forelå bispekonferansens historie, skrevet på engelsk av biskop John Willem Gran (se omtale i St. Olav nr. 7-85).

Nå foreligger denne informative og interessante oversikt over vår bispekonferanses rike virke også på norsk: Den Nordiske Bispekonferanse. En oversikt

over 25 års virksomhet. Oslo Katolske Bispedømme står bak utgivelsen, og det er biskop Gran som har «oversatt seg selv». Heftet kan bestilles og selges i St. Olav Bokhandel, Akersv. 14, 0177 Oslo 1, prisen er kr. 29,50 + omkostninger. Opplaget er begrenset, så de som ønsker å sikre seg heftet, bør handle raskt, får St. Olav opplyst.

2

han overta ledelsen og handle. Menigheten blir involvert og foreslår to – og bare to – navn: Josef Bar-Sabbas og Matthias. Jesus har altså overdradd sin venn fullmakter, en reell myndighet, en rett til å bestemme etter at han selv er gått tilbake til Faderen. Men det er som om de ikke tør helt enda. De går bare så langt som å konsentrere seg om to navn, men drister seg ikke til å treffe den siste avgjørelse. De benytter seg av loddtrekning: Herren må til syvende og sist velge selv.

Kanskje var det fordi den Hellige Ånd ikke var gitt dem ennå. Eller kanskje også vet de at valget nå blir deres, men de er som en kylling som nok har brudt eggeskallet, men ikke tør komme helt frem. Faktum er – og det vet den lille menighet – at de fra nå av vil måtte ta konsekvensene av sin frihet og selv velge sine ledere: Det blir med den ene loddtrekning! Kirken er blitt et institusjonelt selvstendig samfunn. Gud lar menneskene handle fritt og under ansvar.

Det er bruken av denne frihet under ansvar Peter og de øvrige disipler må venne seg til. De må lære å styre og lede

sine medtroende. Ved å gjøre det, utfyller de – som voksne troende – et oppdrag de har fått av Kristus: Institusjonelle forberedelser til Kirkens oppblomstring.

Men disippelflokken forberedte seg også til å overta ansvaret i Kristi navn på en helt annen måte: Ved å besinne seg på Jesu betroelser under det siste måltid i nattverdsalen. Her dreier det seg ikke om noe institusjonelt initiativ, men om et åndelig beredskap. Dagens evangelium gir oss et lite utdrag av denne avgjørende tale som vi må supplere med de øvrige kapitler, 13 og 14, hos Johannes. Men allerede i dagens tekst kan vi samle en rik høst. Jesus har bragt sine venner sitt ord, et ord de har tatt imot. Ved å holde fast ved dette ord skal de bli ett, seg imellom, slik som Sønnen og Faderen er ett. De skal vokte seg for å tilhøre den onde verden, i likhet med Jesus som ikke tilhørte denne verden. De må forberede seg på å møte verdens hat, slik som Kristus også har gjort. Til tross for dette dystre perspektiv skal de ikke forsøke å unnsnippe og bli tatt bort fra verden. For det er i verden de skal avlegge sitt vitnesbyrd. Det de skal gjøre,

Menigheter i København

flytter evangeliet ut på gaten

Nørrebro i København er kanskje det sted i Danmark hvor avstanden mellom kirken og folket er lettest å registrere. I en menighet på 2.800 medlemmer er bare 158 under 18 år. Årsaken er at menigheten ikke får noen «naturlig» tilvekst. De nysfødte blir rett og slett ikke døpt.

er å holde seg borte fra det onde. De skal med andre ord *helliges*. Og det er for at de skal bli helliget at Jesus har viet seg selv som offer, og lidt korsets pine og død.

Her dreier det seg ikke lenger om institusjonelle tjenester, enda mindre om embeder. Det dreier seg ikke om et symbolsk antall, det være seg tre, syv eller tolv. Her blir appellen rettet til alle dem som tror: Det eneste tall om teller, er tallet ett. *At de skal være ett*, så mange de ellers måtte være.

Det er av umåtelig stor betydning for oss i dag, dette dobbelte beredskap som særpreger Kristi kirke, ja, jeg tør si spesielt Den katolske kirke. Det var den katolske kirkes styrke hele tiden å holde balanse mellom det institusjonelle og det karismatiske beredskap. Hvordan har det uttrykt seg? Jo, ved at man aldri har forvekslet det institusjonelle hierarki – fra biskopene på toppen til det alminnelige menighetsmedlem ved grasrota – med hellighetens hierarki hvor kjærligheten alene rår.

Det er et enkelt, men svært opplysende faktum at det biskopelige hierarki, med den

Nå har imidlertid to lutherske menigheter og en lokal baptistkirke slått seg sammen med grupper fra Den danske folkekirke for å forsøke å minske gapet mellom kirken og innbyggerne i bydelen. Sammen planlegger de en festival, en såkalt «Krist-i-val», for unge mennesker. På torget foran en av kirkene vil en holde gudstjenester – også på fremmede

språk for de utenlandske innbyggerne på Nørrebro. Videre planlegges det allsangmøter, filmer, multimedia-show, taler og bønn.

En av initiativtakerne til festivalen, pastor Ole Skjerbæk Madsen, sier at «grunnlaget for frelsen er tro på Jesus Kristus, ikke om en liker klassisk musikk eller ei. Kirken må ta med seg evangeliet

ut i gatene. Vi må finne frem til en gudstjenesteform som alle setter pris på. Det ville være meget trist om kirkene og menighetene ikke gjør mer enn å klage over at verden blir sekularisert samtidig som deres egen gudsdyrkelse stivner i rigide former.» NØP

romerske biskop i spissen, aldri har sagt til den troende: «Se opp til oss, så skal du bli en utmerket kristen!» Som om paven var den helligste, kardinalene de nesthelligste og nedover – helt til de stakkars legfolk. Langt ifra: Biskopene har alltid pekt på helgenene, som overhodet ikke retter seg etter den hierarkiske modell, og sagt: «Dem skal dere følge, for ved å følge dem som Kristus har helliget, følger dere også Mesteren selv.»

Og helgenene har på sin side ikke sagt: «Vi har autoritet,

myndigheten er vår.» Nei, helgenene, som for eksempel Frans av Assisi, en av de største karismatiske skikkelser Kirken har kjent, henviste til biskopen og til paven som til dem institusjonen var betrodd til.

Det er denne bi-polaritet vi fortsatt må ta vare på. Det har hendt at noen biskoper har dristet seg til å si: Følg meg! Og det har hendt at karismatikere har sagt: Adlyd meg! I begge tilfeller har de visnet bort uten å bære frukt.

Det finnes ikke to visdommer

– biskopenes og helgenenes. Det er én og samme visdom som består i å forstå hva som er institusjonens, og hva som er kjærlighetens domene. De søker alltid i retning av å smelte sammen, men vet at de ikke kan det.

Tenk at apostlene allerede hadde denne klokskap. Måtte Den Hellige Ånd nå i Pinsen gi vår tids kirke rikelig del i den samme visdom. Da vil vi nemlig kunne sanne apostelen Paulus' ord: «Herrens ånd vil gjøre dere fri.»

Du gode Hellig Ånd fornyer alt

*Du gode Hellig Ånd fornyer alt.
Til liv i gledens fylde er vi kalt.*

*Du vil ta bolig i oss, og det skjer
at troens øyne åpnes, og vi ser*

*Guds rikes frembrudd som et veldig tre,
dets grener bærer oss, og vi kan be:*

*La sevjen stige og la treet gro!
Gi du oss del i sennepskornets tro!*

*Til Kristus blir vi knyttet fast ved deg.
Hans ja består når vi er fylt av nei.*

*Kom, legg vår delte vilje i hans hånd
og gjenopprett vårt liv, o Hellig Ånd.*

Fra «Det skjulte nærvær» av Svein Ellingsen

Oppdragelse til åndsfrihet

«Vi kan ikke kreve kristendomsopplæring i skolene hvis det ikke er et behov for det blant elevene. Og for å skape et behov må vi begynne med foreldrene.» Uttalelsen kom fra sokneprest Asger Baunbak-Jensen, dansk gjest ved en konferanse om livssynsfrihet som nylig

ble avholdt på Gran, Hadeland. Baunbak-Jensen har lang erfaring som undervisningsdirektør i det danske skoledirektoratet og som politiker og talte om nødvendigheten av demokrati og åndsfrihet:

«Et demokrati kjennetegnes av at det setter enkeltmenneskers frihet høyt. Full åndsfrihet gjelder ikke bare oss, men

betyr også frihet for våre motstandere. Kristne organisasjoner og institusjoner bør bli dyktigere til å forstå menneskene som lever i vår moderne tid. Det er avgjørende at vi går i dialog med folk som har et annet livssyn enn vårt eget,» sa Baunbak-Jensen, som selv driver gruppe-undervisning av dåpsforeldre.

VÅRT LAND

4 Frøydís Kringlebotn: DEN SVAKESTES VERN

«Er man kommet til det standpunkt at et foster har et selvfølgelig krav på den viktigste av alle menneskerettigheter, livet, da er man ikke intolerant om man tar parti for den svakeste av de svake, som ikke engang er beskyttet på papiret, gjennom lovverket,» skriver

Frøydís Kringlebotn i denne artikkelen.

Artikkelen bygger på et foredrag holdt under Ungdomsseminaret på Mariaholm i fjor sommer og fortjener å nå ut over «seminaristenes» rekker.

Toleranse er en utmerket egenkap, men som alt annet, må også toleranse praktiseres på en fornuftig måte. Ekte toleranse er bygget på nestekjærlighet og omsorg, og den er på alle måter positiv. Men dessverre finnes det også, tror jeg, en uekte og farlig toleranse, som springer ut av likegyldighet og en «gi blaffen-holdning».

Det koster nemlig mye mindre å si «Dette er ikke mitt bord, jeg tolererer at folk gjør det de finner er best for seg», – enn det koster å ta et standpunkt, som kanskje ikke er «in», stå fast på det man tror er rett, og kjempe for det.

Man kan altså for lettvinthets skyld velge å skjule seg bak en toleransens kappe, og så prøve å overbevise seg selv om at man da er både hensynsfull og nestekjærlig.

Toleransen og den svakestes vern

Når jeg nå sier at det jeg vil ta for meg er den hyppigste dødsårsaken i Norge, nemlig provosert abort, vil jeg sikkert av noen bli stemplet som bombastisk og intolerant. Men er man kommet til det standpunkt at et foster har et selvfølgelig krav på den viktigste av alle menneskerettigheter, nemlig livet, da er man ikke intolerant om man i denne saktar den svakestes parti.

Man nekter også å bli kalt hard og intolerant om man av og til setter rene ord på ting for å vekke forståelse for hva det hele virkelig dreier seg om. I parentes bemerket, man bør selvfølgelig ikke opphøye seg selv til dommer over et medmenneske man vet vil få det vondt om man er for krass.

Nasjonalforeningen mot

kreft, Trygg Trafikk og Folkeaksjonen for livsrett og menneskeverd har felles siktemål, nemlig det å redde liv. Det er bare det at de to førstnevnte blir betraktet som meget seriøse av alle, den siste for mere spesielt interesserte, noe som kirkefolk holder på med. Derfor vil jeg nå på forhånd si fra at jeg ved denne anledningen helt og fullt stiller meg på minstemanns side, og kall meg ikke hard og intolerant av den grunn. Jeg føler i høy grad med de kvinner som synes at de ikke ser noen annen utvei enn abort, men disse kvinner må – og skal hjelpes til andre løsninger!

Vi skal aldri bli trette av å snakke om mennesker i nød, uansett hvor i verden de befinner seg. Ikke glemme dem som dør på grunn av sult, krig og alskens ulykker. Men hvor-

Bodskapen i Bibelen – samfunnsmessige konsekvensar

«Det kan trygt seiast at kyrkja har eit godt stykke igjen når det gjeld å stille opp for medmenneske både med evangeliet, solidaritet og næstekjærleik», sier Geir Gundersen, nyutnevnt forstander ved Diakonhjemmet, Oslo. «Det er eit krisetekn når kyrkja har nok med livet innafor sine egne grenser, og store

ressursar går med til grensevakt . . .

Eg ser klare samanhengar med nåværende jobb som bibelmisjonsleiar og forstandarstillinga ved Diakonhjemmet. Den stillinga eg no har, går ut på å åpne sjølve hovudkjelda og få menneske til å sjå dei rikdomane som ligg der for den som vil ause direkte frå livets bok. Kan diakonien vere einsidig og smalspora, så er sanneleg det same tilfelle

med vår bibelbruk.

Møte med kristne i den 3. verda har betydd enormt mykje for meg. Eg har sett korleis Bibelen har inspirert menneske, som på ein heilt annan måte enn oss stoler og satsar på krafta i Guds eige ord. Og ikkje er redde for å spørja etter dei samfunnsmessige konsekvensane av bodskapen i Bibelen.

FRA ET INTERVJU I NATIONEN

5

for glemme de ca. 14.000 menneskeliv, som ved hjelp av norsk lovgivning, årlig dømmes fra livet?

De har også krav på vår oppmerksomhet, for de er de svakeste av de svake, og de er ikke engang beskyttet på papiret.

Min egen historie

I 1966 var jeg nær ved å abortere i 2. måned. Jeg ble raskt beordret til sengs, med beskjed om å ta det helt med ro. Der lå jeg da og stirret i taket og hadde god tid til å tenke.

Jeg hadde på det tidspunkt en meget aktiv 1-åring, så jeg hadde det helt klart for meg at jeg ville gå en stri tid i møte. Det mente vel også en besøkende som sa at det beste ville være om jeg aborterte, særlig når det var på et så tidlig stadium, hvor det «allikevel ikke var noe», som hun sa.

Denne uttalelsen fikk meg til å bråvåkne! Dette gjaldt ikke noe som «ikke var noe», dette gjaldt mitt barn, og dette barnet ønsket jeg fra da av meget sterkt. Jeg fikk heldigvis mitt ønske oppfylt. Dette barnet er i dag en ung mann – og ofte når jeg ser ham, går tankene tilbake til den tiden, da jeg fikk muligheten til å erkjenne at det fra første stund

Froydis Kringlebotn under Ungdomsminaret på Mariaholm 1986: «Jeg føler i høy grad med de kvinner som ikke ser noen annen utvei enn abort, men disse kvinnene må og skal hjelpes til andre løsninger.»

er et menneske det er snakk om, ikke noe annet mere diffust.

Fosteret er et menneskelig liv

Det er en skummel ting at man i dag så å si ikke har lov til å kalle en spade for en spade i denne saken. Det er faktisk bred enighet om at livet biologisk sett begynner ved befruktningen, et tidspunkt hvor arveegenskapene og bygningsplanen til et nytt menneske fastlegges. Det vil si at de helt avgjørende hendelser for et nytt individs utvik-

ling allerede på dette tidspunkt har funnet sted.

Allerede etter fire uker kan en skjelne de ulike delene av hjernen, de viktigste blodårene er ferdigdannet etter seks uker, og etter ni uker har fosteret muskelbevegelser, ja, den viktigste muskelen, hjertet, begynner faktisk å slå etter 18 dager. Etter ti uker kan hånden gripe om en gjenstand som legges i den.

Senere skjer det bare en jevn utvikling og vekst fram til fødselen, og grenser satt senere i svangerskapet, representerer ikke noe biologisk skille i fosterets utvikling.

Ut fra disse kjensgjerninger må vi ta stilling til om vi tror at et foster er et liv, og dersom svaret er ja, hvorfor kalle det abort? Hvorfor ikke bruke det norske ordet fosterdrap? Svaret er klart: Drap er kriminelt, abort er det etter loven ikke. Hvorfor tar ikke Dagbladet inn annonsen fra folkebevegelsen «For livsrett og menneskeverd», som bruker et anskueliggjørende bilde av et foster i 8. svangerskapsuke? Selvfølgelig ikke, man må vise medmenneskelighet, men mot hvem? Hvorfor er etter norsk lov grensen for abort satt til 12 uker? – Den er ikke satt fordi den representerer noe skille i

Lovforslag om adgang til dødshjelp

Parlamentet i Nederland har fått på bordet et forslag om å legalisere dødshjelp under visse omstendigheter, melder Katolsk Orientering. Regjeringssjefen i Nederland, Ruud Lubbers, går imot forslaget, men meningsmålinger viser at et flertall i Nederland går inn for det.

6

fosterutviklingen, men fordi risikoen for kvinnen ved inn-grep etter 12 uker øker betyde-lig.

Jeg spurte en gang en lærer i ungdomsskolen hvorfor de ikke med mer rene ord fortalte elevene hvor langt i utviklin-gen et foster er på et svært tidlig stadium. Til det svarte hun at de måtte ta hensyn til elevene: Kanskje en av dem hadde en mor som hadde fått utført abort . . .

Men jeg har senere tenkt: Hadde denne læreren på en nøktern måte fortalt at på det tidspunkt hvor det etter norsk lov er tillatt med abort, er alt ferdigdannet, til og med finger-avtrykket, – og at fosteret reagerer på smerte, lys og lyd, – da hadde kanskje en eller annen av jentene i denne klas-sen, en gang i fremtiden, latt være å fjerne barnet sitt, om det noen gang skulle bli en aktuell problemstilling.

Barnets rett – før og etter fødselen

Den desidert svakeste part blir det ikke tatt hensyn til, selv om det i FN's barnerettigheter sies følgende: «Barnet trenger på grunn av sin sjelelige og legem-lige umodenhet særlige verne-tiltak og omsorg, herunder en egnet rettsbeskyttelse, så vel

I lovforslaget heter det blant annet at det i en «håpløs nødssituasjon ikke bør være straffbart å hjelpe den døende (til å fremskynde dødøyeblikket) dersom vedkommende ønsker og forlanger det inntrengende.» Det er venstreliberalerne i Nederland som har lansert forslaget, og en meningsmåling viste at 89 prosent av befolkningen er for en aktiv døds-hjelp. Blant yngre kristelig-demokratiske

velgere var det 83 prosent oppslutning, mens bare 63 prosent av de eldre velgere i dette partiet var for.

En komité med 13 jurister, medisinere og etikere som har arbeidet med spørsmå-let i tre år, anbefaler også en endring i straffeloven: Dødshjelp (eutanasi) bør ikke straffes dersom den skjer under til-syn av lege for en pasient som er i en utsiktsløs nødssituasjon.

*For du har skapt mitt indre
du har vevd meg i mors liv.
Jeg takker deg fordi jeg er skapt
på skremmende underfull vis. (Salme 139, 13-14)*

Det var i 1971 spørsmålet om døds-
hjelp ble aktualisert for første gang i
moderne tid i Nederland. Det skjedde
etter at en kvinnelig lege ga sin 78 år
gamle mor en dødelig dose morfin. Le-
gen på pleiehjemmet moren var på,
nektet å skrive ut dødsattest og fant å
måtte anklage sin kollega. Dødshjelpe-
ren skildret i rettsalen hvordan hun
hadde funnet sin mor fastbundet i en
rullestol halvt bevisstløs. Hun bare stir-

ret fremfor seg og spurte sin datter:
«Hvorfor gjør de ikke noe?» Datteren ble
dømt til en uke i fengsel. Etter den tid er
det avsagt en rekke milde dommer for
utført dødshjelp. Det antas at det gis
dødshjelp til omlag 6.000 mennesker
hvert år i Nederland både på klinikker
og i hjemmene.

I 1980 publiserte en medisiner en
nøyaktig anvisning på hvordan man
kunne utføre ansvarlig eutanasi. 15.000

eksemplarer ble sendt ut til leger og
jurister. En undersøkelse viser at rundt
halvparten av de 140.000 sykepleierne i
Nederland har assistert leger under
aktiv dødshjelp. Sykepleierforbundet
krever nå at dette skal avkriminaliseres.
Selv om straffeutmålingen har vært eks-
tremt mild for dem som har hatt saker
oppe for retten, kan man bli dømt til
fengsel i tolv år for å ha utført dødshjelp
i Nederland. NØP

før som etter fødselen». Uansett om man tillegger
fosteret fullt menneskeverd
eller ikke, må vi være enige i at
det er en form for menneskeliv
i rask utvikling. Abortspørsmå-
let gjelder dette menneskeli-
vets videre utvikling eller
utslettelse. Det gjelder med
andre ord en livs- eller dødsav-
gjørelse.

Det er lenge siden vi i vårt
samfunn har overlatt slike
avgjørelser til det enkelte
menneske. Samfunnet har
møysommelig gjennom år-
hundrer bygget opp et lovverk
for å sikre hvert enkelt
menneske rettsbeskyttelse og
bevare respekten for livet.

Vår rettstradisjon har vært å
unngå å løse konfliktsituasjo-
ner med vold. Provosert abort
fører til at den ene parten i
konfliktsituasjonen, det spi-
rende menneskeliv, utslettes.
Abort må derfor betraktes som
en form for voldsbruk! Når det
gjelder en del uttrykk som er
brukt, og tydeligvis med hell i
abortdebatten, er det et par jeg
vil gå løs på.

«Selvbestemt abort»???

Det gjelder først uttrykket
«selvbestemt abort». Abort
kommer fra det latinske «abor-
tus provocatus» som betyr å
drive ut et foster. Selvbe-

stemmelsen ligger – i hvert-
fall i teori – hos kvinnen.
Dermed kommer jeg også til
det vanvittige uttrykket:
«Kvinnen skal få bestemme
over sin egen kropp». Fosteret
betraktes som en del av kvin-
nens kropp, en celleklump.

Dette er blitt vanlige
uttrykksmåter, men vi må ikke
la oss fange av den besnæ-
rende ideologien som ligger
bak. Fosteret er selvfølgelig to-
talt ayhengig av morens kropp,
men er *ikke* en del av den!

«La elva leve»

Når det gjelder uttrykk brukt i
abortdebatten, så hadde
Folkebevegelsen for livsrett og
menneskeverd i Trondheim en
aksjon på gang, omtrent på
den tiden da Altademonstra-
sjonen pågikk. Foreningen
«stjal» da uttrykket «La elva
leve» og gjorde det om til «La
barnet leve». Det ble til dels
surt mottatt, og det sier litt om
verdivalg.

For noen år siden ble det
vanskelige spørsmålet om
dødsstraff i en krigssituasjon
tatt opp til debatt i fjernsynet.
Daværende justisminister var
en av deltagerne, og hun sto
frem som en varm forsvarer av
livets ukrenkelighet, og
uttrykte sterk motvilje mot det
å ta liv. Det er bare så sørgelig

at hun ikke var mere konse-
kvent i sitt syn på menneske-
verdet! Det var denne justis-
ministeren som var med på å
gjennomføre den nye abort-
loven. Tydeligvis sto en krigs-
forbryters eller angivers liv
høyere i kurs enn et ufødt
menneskeliv. Hun viste også
stor omsorg for den eller de
som måtte foreta en ekseku-
sjon, og jeg deler helt den
tanken. Men hva med de
mange legers reservasjonsrett
mot å utføre et abortingrep.
Den retten har som kjent vært
– og er – sterkt angrepet.

Abort eller en sjanse for livet

Nå hevdes det også at det er
for å skåne et barn fra en
heller ublid skjebne at man
hindrer det i å bli født. Og det
er selvfølgelig hevet over
enhver tvil at mange ganger
kan et svangerskap virke
temmelig håpløst, og man kan
lure på hvilken skjebne dette
barnet vel kan få. Men det gir
ingen rett for noen til å berøve
dette barnet livet. Vi må være
villige til å finne andre utveier.

Det er forresten ingen som
har sagt at et barn født med en
sølvskje i munnen automatisk
får et lykkelig liv, heller ikke at
et med svært lite håndbagasje
nødvendigvis får en dårlig livs-
standard.

KV publiserer svar på «BEM» Kirkenes Verdensråd (KV) gir nå ut et utdrag av de mest representative svarene som har kommet etter at den såkalte «Lima-rapporten» om dåp, nattverd og embede (BEM) har vært ute til høring i medlemskirkene. Boken gir svar fra de mest dominerende kirkene innen KV, og den endelige sluttrapporten med den

komplette samlingen kommentarer vil ventelig være klar i 1989.

Mange kirker ønsker en større klargjøring på enkelte punkter. Blant annet er det ønske om en avklaring om betydningen av Guds ord; enkelte mener dokumentet fremmer en «sakramentalisme», andre ønsker en klargjøring av dåpspraksis og spørsmål om gjendåp.

Andre igjen ønsker en utdyping av nattverdsfeiringens karakter av offer, mens noen ønsker en bedre avklaring av de mange sidene ved preste-embedet. Flere kirker sier i sine kommentarer at det er behov for større oppmerksomhet overfor sosiale, politiske, økonomiske og kulturelle faktorer bak de tradisjonelle forestillinger om kirkestruktur. NØP

8

Konsekvenser av abortliberaliseringen

Så noen ord om hva jeg er redd kan bli konsekvensene av den liberaliseringen som er skjedd i synet på menneskeverdet. Jeg tenker på det synet som ligger bak fostervannsdagnostikken, hvor et foster med et eller annet handicap nærmest forventes å bli tatt av dage. Hør bare hva en fremtidsprofet ved navn Bentley Glass sier: «I fremtiden vil ingen foreldre ha rett til å belaste samfunnet med et deformert eller mentalt evneløst barn». Så vet vi det!

Hva da med *følelsen av egenverd* til de mange som er født med en eller annen mangel og deres nærmeste?

Helt naturlig at Norges handicapforbund har protestert mot utviklingen! Forbundet uttaler: «Vi er betenkt over det syn på syke eller skadde mennesker som kommer til uttrykk gjennom fostervannsdagnostikken. I forlengelsen av dette synet ligger de friskes vurdering av hvilket liv som er verd å leve. Vi er redde for at et slikt syn kan smitte over på de funksjonshemmede som lever i dag – og de som blir født i fremtiden, og deres familier».

Nå er det riktignok slik at da denne metoden ble utviklet, var det med henblikk på hel-

bredelse av visse sykdommer hos fosteret, og til i dag finnes det 3–4 sykdommer hvor man har mulighet til behandling. Avgjørende er at det barnet man konstaterer sykdom hos, blir anerkjent som *pasient*, som har krav på respekt, og dermed behandling. Men det fortvilte er at i de land hvor man har innført en lov som tillater å drepe fosteret i mors liv, kan konsekvensene bli – og blir det – at kan ikke sykdommen helbredes, tar man livet av pasienten. En slik tankegang er ikke legevitenskapen verdig!

Grusom praksis- og kristent ansvar

Pater Pollestad hadde en gruvekkende artikkel i St. Olav sist vår, med tittelen «Vitenskap og menneskeverd» (nr. 5 – 85). Der siterer han fra en norsk avis følgende: «Opptil 21 uker gamle øst-europeiske og engelske fostre blir tatt med keiser-snitt og solgt til franske kosmetikkfabrikanter og forskningslaboratorier. Dette skjer med svangre kvinners samtykke og mot betaling. Fostertrafikken har pågått siden 1975. Fostrene blir holdt kunstig i live, for siden å bli dissekert i forskningens og skjønnhetsindustriens navn. Tollsjeften i det sørlige franske dis-

trikt varslet det franske justisdepartement om at en kjølevogn påført merkelappen 'kjøttvarer' ble stoppet på grensen mellom Sveits og Frankrike. Den viste seg å inneholde tusenvis av dypfryste fostre. Fostrene skulle til diverse franske kosmetikkfabrikanter som bruker friske celler fra fostrene til skjønnhetsblandinger».

Altså, man koker ikke lenger såpe av jøder, men man lager hudkrem av fostre! Begge deler er i samme grad uttrykk for umenneskelighet, og umenneskelighetens sanne ansikt ligger alltid i forakten for den enkelte, for individet. Der hvor individet ofres for samfunnet, der beveger samfunnet seg i retning av umenneskelighet. Godtar vi at menneskeliv kan ødelegges og eksperimenteres med, har vi ikke lenger noen grenser som kan beskytte menneskeheten.

Vi kan si det så sterkt at når nå én gruppe har mistet sitt menneskeverd – fosteret – står da de gamle og syke for tur? Det må stå helt klart for oss: Det dreier seg om et menneske i forskjellige stadier, fra unnfangelse til død. Det er alltid like verdifullt, det er alltid et menneskelig liv, skapt i Guds bilde.

Et sjeldent «jubileum»

Ifølge Katolsk Orientering har den litauiske erkebiskop Steponavicius nylig kunnet feire sitt 25-års «jubileum» som erkebiskop i indre eksil. Det var i 1961 han måtte forlate sitt hovedsete i Vilna,

Litauens hovedstad, for å trekke seg tilbake til en liten by i bispedømmet Kaunas.

Erkebiskopen kan imidlertid også feire to ekte jubileer i år: foruten sin 75 års-dag også 50 års-dagen for sin prestevieelse.

Livsfarlig

Mors liv er blitt et av de farligste sted å oppholde seg for et menneske. En av fire blir drept i løpet av det ni måneder lange svangerskapet.

BØRRE KNUTSEN I «SØRLANDET»

Som kristne burde vi ikke ha særlige vanskeligheter med å fatte dette. Vi plikter å synge ut om at vi ikke vil være den generasjonen som satte oss tilbake til førkristen tid, da uønskede og deformerte barn ble satt ut i skogen. Vi må få det slått fast at ethvert menneske, født eller ufødt, er enestående, det er uerstattelig, og at vi alle er felles om den verdighet det er å være menneske.

Psykiske ettervirkninger av abort

Jeg vil komme litt inn på de konsekvenser en abort kan ha for en kvinne. Når det gjelder de rent fysiske komplikasjoner, tror jeg ikke de er så voldsomt store i dag. Men de etterfølgende psykiske problemene er undervurdert og fortiet.

For å belyse dette vil jeg vise til en bevegelse i Amerika, kalt WEBA, Women Exploited By Abortion (kvinner utnyttet av abort). Formålet med organisasjonen er å få kvinner som har fått utført abort, til å anerkjenne sin sorg, stå ved sin følelse av tap og nederlag etter inngrepet. WEBA ble opprettet i 1982, og før et år var omme, hadde organisasjonen over 10.000 medlemmer. Alle som én uttrykte de et sterkt behov for å få gitt uttrykk for

sine følelser. I dag viser det seg at selv abortforkjempere er klar over det behov kvinner som har fått utført abort, har for å få gitt uttrykk for sin sorg og depresjon.

I London er det opprettet et terapiserter for kvinner i «etterabortfasen», og flere programmer er planlagt av feministene.

Vern-om-livet bevegelsene har alltid hevdet at abort skader kvinnen, men det er bare ganske nylig at dette er blitt alminnelig kjent.

Alternativ til abort i Norge

AAN står for Alternativ til Abort i Norge, og til disse kontorene kan gravide kvinner komme for å få rådgivning og hjelp i en vanskelig situasjon. Utviklingen viser et stadig større behov for slik hjelp. I 1984 var økningen på 53%, og i mars/april 1985 steg antallet klienter med 100% hver måned.

Bente Hansen, som er leder for Oslo-kontoret, uttaler i et intervju at hennes inntrykk er at mange kvinner tar valget abort/ikke abort svært alvorlig, og at de fleste ønsker å beholde barnet sitt. Men kvinnen står ofte alene overfor familie, venner og helsepersonell som råder til abort. Det skal sterk

rygg og stor styrke til å stå imot et samfunn som ikke tillater henne å beholde barnet. Og fordi det er hun alene som skal fremstille begjæring i tilfelle abort, opplever hun ofte dette som tungt og konfliktfylt.

I disse tilfellene er det AAN-kontorene kan trå til med hjelp i form av samtaler og råd av forskjellig slag.

Abortpresset – et eksempel

Bente Hansen snakket om det presset til abort mange kvinner blir utsatt for. Jeg var selv vitne til et slikt press for tre år siden.

En flyktningekvinne ble i 2. svangerskapsmåned innlagt på sykehus med en leverskade og fikk beskjed om at hun burde ta abort for sikkerhets skyld. Hun motsatte seg dette sterkt, men ble gang på gang utsatt for nokså stort press. Bl.a. kom det daglig folk fra flyktningekontoret for å snakke henne til rette. Hun hadde ikke vært lenge i Norge, så samtalen foregikk via tolk, noe som etterhvert ble nokså stritt for henne, og til slutt lå hun bare og gråt. Det ble til slutt så ille at mannen hennes ikke våget å forlate sykehuset, han var overbevist om at de ville gjennomføre sitt forsett dersom hun ble alene. Han ringte nokså oppgitt til oss, og vi gikk

Apropos AIDS-hysteriet

En amerikansk kvinne, som allerede har elleve barn, har adoptert en to år gammel gutt som er smittet av sykdommen AIDS, skriver avisen The Boston Globe. Barnets far er død, og moren er prostituert og avhengig av narkotiske stoffer.

Kvinnen som adopterte gutten, har

fått grundig rettledning på sykehuset om hvordan hun skal behandle ham. Gutten, som er svært syk, kommer ventelig ikke til å leve svært lenge. AIDS utvikler seg raskere hos barn enn hos voksne, sier legene.

Den vel 50 år gamle kvinnen, som ikke vil navngis, har planer om å adoptere nok et barn med AIDS hvis gutten dør.

NTB

Motstand mot militærhjelp

Ifølge Berlingske Tidende har «USA's katolske biskoper oppfordret Representantenes Hus til å si nei til president Reagans anmodning om militærhjelp til de høyre-orienterte partisaner som bekjemper styret i Nicaragua. I sin henvendelse sier de katolske biskoper at bl.a. militærhjelp allerede har kostet tusener av mennesker livet, og at våpenhjelp fra utlandet ikke er et nyttig bidrag til en fredelig løsning på problemer.»

10

da og snakket med legen. Da var det plutselig ikke leverskaden som var årsak til deres iver. Det var hennes sosiale status som flyktning! Vi fortalte med vilje ikke at vi var trosfeller av denne familien, så legen tillot seg derfor å harselere med hennes katolske syn på abort. Han sa bl.a. noe slikt som: «Ja, ja, denne paven, huff!»

Resultatet ble, at sognepresten tok affære, og snakket først temmelig bryskt med legen. Dernest ble det via en tolk skrevet en erklæring som gikk

ut på at kvinnen ikke under noen omstendighet ønsket å fjerne barnet. Da fikk hun endelig fred og ble sendt hjem.

Om det er noen som lever i den villfarelse at det bare er ressursvake og sosialt vanskeligstilte kvinner som ønsker abort, så kan Bente Hansen fortelle at kontoret oppsøkes av svært mange ressurssterke kvinner. Dette gjelder kvinner som har oversikt over sin tilværelse og planlegger denne i minste detalj. Men så skjer det altså en glipp, og da føles det temmelig umulig å bryte det

planlagte mønsteret og ta imot barnet.

Kvinner som ikke opplever seg selv som så vellykkede, har lettere for å akseptere graviditeten når de får den nødvendige praktiske og medmenneskelige hjelp.

AAN-kontorene har blant annet vist at det nytter å hjelpe, men det er nødvendig å se alvoret i dette umenneskelige som skjer.

Vi som kaller oss kristne, må stå sammen i forsvaret for menneskeverdet!

Et apropos til abortdebatten

Jeg minnes noen timer i kristendoms-kunnskap i videregående skole, under temaet etikk, og det ene emnet var abort. En kollega sa på et gruppemøte: Husk, vi har elever som har vært gjennom dette. Det hadde jeg ikke tenkt på, og opplegget ble et annet enn planlagt, for jeg hadde virkelig i tankene å si dem rett ut: Dere må ikke la dere forføre. Ikke en gang leger later til å fortelle det som tidligere var vel kjent, men på mystisk vis nå forties og glemmes: En abort setter oftest dype spor.

Kristendomstimene ble ikke som planlagt. Jeg kunne ikke klare, og fant det heller ikke rett å komme med min tro og mening så direkte når det kanskje ville ødelegge for en med tro-skyldig sinn, som etter råd fra sine kjære, trodde alt var som det skulle. En som kunne slippe, i alle fall at samvittigheten tok til å røre på seg, og med ung, sterk kropp, som kanskje også glemte greitt. - For et ansvar de pårørende har, og jeg der jeg satt -

En jente som virket svært ressurssterk, så sunn og flott ut - jeg ante et

solid hjem i bakgrunnen - var konsentrert og samtidig tilbaketrukket. Jeg gjettest at dette lå litt utenfor hennes interessefelt. Kan hende hun gjettest mine tanker og merket hvordan jeg prøvde å uskadeliggjøre det jeg ville ha sagt. Plutselig var hun i alle fall ikke lenger fornemt reservert: «Det si'r æ dokker bare. Ta aldri abort.»

Vi fortsatte timen som om intet ekstra hadde hendt. Men jeg takker henne herved.

Åshild Hansen

Vi har hørt det alt sammen

Det er lenge siden jeg sist opplevde en intelligent og spennende debatt, sier Johanna Schwarz, – en debatt der det skjedde noe nytt, uventet og avgjørende med deltakerne. Meningsbrytningen er borte, tror jeg. Det er skallet, formen, som er igjen. Såvidt det er. Valgprogrammene i TV er hverken røde eller blå. De er grå. Vi har hørt det alt sammen. Vi kan formuleringene før de blir uttalt. Aldri skjer det at en deltaker sier

til sin motstander: «Det du sier der, har jeg faktisk aldri tenkt på. Du kan ha rett i det der. Det må jeg tenke over.» Noe slikt ville bli sett på som skandale og nederlag. Det er i virkeligheten nettopp slike opplevelser som er livsnødvendige dersom det virkelig skal være tankeretninger som strides.

Hvis vi ikke passer oss, kan vi risikere at selve demokratiet blir en form og et skall. Hva er det så vi forsvarer?

FRA «FOLKEVETT»

Ide til etterfølgelse?

I den østtyske byen Leipzig bygges det nå en spesiell park for blinde og svaksynte. Bygartnerens folk planter sterkt duftende blomster og urter omkring benkene i parken. En guide vil hjelpe de blinde med å finne frem til benkene i den sju mål store parken.

NTB

Alle mulighetene som går tapt . . .

11

– Når en kvinne går og tenker på abort, opplever hun en tid i fortvilelse. Da trenger hun hjelp fra modne kvinner rundt seg. Jeg har sett kvinner i en slik situasjon. De bærer på de forferdeligste byrder, men ofte vet vi ikke om slikt før de løftes av oss, sier søster Annie (Skau Berntsen) i en samtale med indremisjonsavisen *For Fattig og Rik*.

Hun minnes en gang hun selv sto overfor problemet i sin tid ute på misjonsmarken. En ung kinesisk kvinne med to barn fra før og lite å leve av kom en dag til søster Annie. Hun var svært fortvilet og ville ha hjelp til å ta abort – i hennes situasjon så hun ingen annen løsning.

– Jesus sendte meg for å redde liv, ikke ta liv, var det kontante svar som kom fra søster Annie.

Hun var klar over kvinnens problemer, men mente at det nok skulle la seg ordne med hjelp fra Norge. Enden på denne saken ble at et barnløst norsk ektepar tilbød seg å fjernadoptere det ennå ufødte barnet.

For ikke lenge siden fikk Annie et brev fra den kinesiske moren. Hennes to eldste barn var nå begge flyttet hjemmefra, og den yngste var moren til daglig støtte og oppmuntring. «Jeg vet ikke hva jeg skulle gjort uten henne», skrev den kinesiske kvinnen.

– Jeg undret meg på om jeg

skulle minne henne om at hun først tenkte på å få dette barnet fjernet, minnes Annie. Men nei, hun skal ikke behøve å leve med det, la henne ha gleden over en kjekk og fin datter, kom hun til. Hun kan likevel ikke la være å tenke: Hvor mange muligheter går tapt gjennom disse barna som

Takk for barnet . . .

Jeg ville også jublet ut for all verden, hvis jeg holdt et lite, nytt og friskt og velskapt menneskebarn i armene: Vi har fått den skjønneste gutt/jente, og fremhevet alt av godt.

Og jeg ville vel i tiden forut ha sittet, om jeg kunne, under et blomstrende tre, lyttet til fuglesang og søt musikk, spist fisk fra de store, rene banker og bær fra duggfrisk skog og myr. Jeg ville drukket melk fra egen ku som jeg «selv» føret, langt unna stress, larm og forurensning. Når den lille så kom, var det ingen overraskelse at det ble verdens deiligste unge.

vi vil «fjerne»?

– Hvem vet om det blant disse barna er en Albert Schweitzer, en Moder Theresa eller en annen som nettopp denne kalde, fattige verden kunne trenge. Alle mulighetene som går tapt, får meg til å fryse, utbryter søster Annie.

Men selv med beste start kunne det likevel blitt et sykt, svakt eller «annerledes» barn. Ville jeg vært like glad for og glad i dette barnet? Ville jeg ropt ut til all verden, gjennom stedets avis: Vi takker Gud for vår mongoloide datter, eller: Vi har fått en liten, svak sønn, men vi elsker ham frem. I tilfelle ble det kanskje første gang noe slikt stod i avisers fødselsoversikt.

Jeg har aldri lest om andre enn de prektige, velskapte, nydelige barn.

Åshild Hansen

Methodistene vil stoppe hjelp til Contras

Methodistene i USA vil ikke støtte Nicaraguas kontrarevolusjonære styrker «som fører med seg terror, tortur og død blant uskyldige sivile.» De amerikanske methodistenes komite for samfunns-

spørsmål sier dette i en uttalelse som kom samme kveld som president Ronald Reagan holdt sin tale om å utvide penge- og våpenstøtten til «Contras,» som arbeider for å få fjernet den sittende sandinistregjeringen i Nicaragua. Biskop William Boyd Grove, formann i komiteen, sier i en kommentar blant annet at det er

moralsk uforsvarlig å støtte grupper som vil styrte en legitimt valgt regjering i et suverent selvestendig land. Han mener Reagans argumentasjon om frykt for øket kommunistisk innflydelse i Mellom-Amerika er gammeldags og ikke god nok grunn til å styrte president Daniel Ortegas regjering. NØP

12 Karen Erngaard:

Vår Frue av Hverdagen

*Mai er
Marias måned,
måneden da vi
gir Jesu mor
litt ekstra plass
i vårt liv.
Så er det
bare rett og rimelig
at hun også
får litt av
St. Olavs spalteplass
i mai.
«Vår Frue av
hverdagen»
kaller Karen Erngaard
henne i en
liten betraktning
i det internordiske
«Kateketnytt»:
– hennes tanker
har et budskap
langt ut over
kateketenes rekker.*

Madonna i Nansensgate kaller Dea Trier Mørch sitt tresnitt. I et kunstnerisk nå slår hun an en streng som klinger høyt og lenge. I hvert fall hos en katolikk. Det har sikkert ikke vært kunstnerens mening. Men det blir bare sånn.

Infiltreringsagenter

Baptistkirken i USA tar sterkt avstand fra politiets bruk av infiltrasjon i menighetene for å avdekke sympatisører og aktive medlemmer i arbeid utenfor kirken. Baptistene har arbeidet prinsipielt med spørsmål etter at det ble kjent at politiet hadde benyttet denne metoden for å finne frem til personer som hjelper sør-amerikanere ulovlig over grensen til USA fra Mexico.

Immigrasjonsmyndighetene har i en tid knyttet til seg såkalte «agenter» som har arbeidet innenfor menigheter i flere amerikanske byer. Baptistene ser på denne arbeidsmetoden som brudd på retten til fri religionsutøvelse, og ber alle sine medlemmer være på vakt mot slik infiltrering fra myndighetenes side. Der- som det kan påpekes overtramp bes, medlemmene om å melde fra om dette til kirkens øverste råd. NØP

Mot kvinnelige prester

Biskopen av London, dr. Graham Leonard, har startet en kampanje mot kvinnelige prester. Blant annet har han rykket inn annonser i britiske aviser hvor han ber om støtte for saken. Til Church Times sier Leonard at han vil gå inn for å danne en separat, men «paral- lell» Church of England hvor medlem- mene vil kunne hevde at det er de som fører den anglikanske tradisjonen vi- dere. NØP

Vår Frue av Opphøyetheten blir til Vår Frue av Hverdagen. For kunstneren er vel Madonna i Nansensgate rett og slett sosialrealisme. For kato- likken blir det annerledes: Maria har noe å si vår tids mennesker – vel først og fremst vår tids mødre.

Hun er ikke bare et skjønt, himmelsk, eterisk vesen. Hun er også smertenes mor – enhver tids smerte. Hennes liv svinger ikke bare mellom de to poler idyllen i Nasaret og ang- sten under korset. Der ligger en tid mellom idyllen og ang- sten, en tid der hun må se sitt barn vokse fra seg og fra hjemmet, en tid der hun må se ham gjøre opp med alt hva hun selv sto for. *Hennes* hver- dag vokste han fra. Og *hans* hverdag ble fremmed for henne; Ja, hans dager var jo ikke hverdager, men særskilte dager. Slik måtte hun se det, og slik måtte hun oppleve at hennes hverdag der hjemme ble rammet av lange skygger. Det har ikke vært lett, må vi tro. Nettopp derfor må VÅR FRUE AV HVERDAGEN kunne bli den som gir den kristne familie mot til å holde ut tross alt – og glede seg tross alt.

For de små i familien er Maria hverdag. De har ingen sans for Himmeldronningen, for Vis- dommens Trone, for Rettfer- dighetens Speil og Himmelen Port. De har sans for MOREN – for henne som forstår alt og kan hjelpe med alt.

Kristoffer er 4 år. Når hans far glemmer å avslutte aften- bønnen med «Hill deg Maria», sier Kristoffer: «Også Maria!» For ham er hun Jesu mor og dermed hverdag. Kanskje skulle vi voksne nettopp understreke VÅR FRUE AV HVERDAGEN...

Det er viktig å holde fast på småbarnas sunne oppfatning av Maria, Jesu Mor. Og det er viktig å holde fast på en Ma- riadyrkelse som ikke blir sentimental og idyllisk, men som har tilknytningspunkter med det liv vi virkelig lever. Det vil skjerpe vår forståelse for at kristent familieliv, ja, kristenlivet i det hele, ikke består i å feie problemene inn under gulvteppet, men i å løse dem og stole på at man kan finne hjelp og forståelse hos – VÅR FRUE AV HVERDA- GEN.

Katolsk teologi i Kirke og Kultur

«Kvinnens plass i katolsk teologi og kirke» var emne for en rekke tirs- dagsseminarer ved Det teologiske fa- kultet ved Universitetet i Oslo sist høst – en økumenisk begivenhet som samlet en stor deltagerskare. Et for- søk på å utgi forelesningene i bokform måtte dessverre oppgis, men nå er i hvert fall fire av dem kommet på trykk i Kirke og Kultur: Nr. 3–86 er nærmest et temahefte om «Katolsk kvinnesyn». En del av de øvrige forelesningene vil bli trykt i St. Olav, etterhvert.

De fire bidragene i Kirke og Kultur er: «Maria i katolsk teologi» av Albert Raulin o.p., «Katolske kvinne- lige prester – utopi eller nødvendig- het?» av Else-Britt Nilsen o.p., «Kvin- nens status i kirkeloven av 1893» av Knut Willem Ruyter o.f.m., og «Kir- kenes kvinnesyn – en bremsekloss for kristen enhet?» av Turid Karlsen Seim, teologisk konsulent i Mellom- kirkelig Råd for Den norske kirke. I sin lederartikkel minner Kirke og Kulturs redaktør Inge Lønning om at det er gått «et kvart sekel siden den første kvinne ble ordinert til prest i Den norske kirke.» Han slår fast at stormen omkring dette spørsmålet nå er «stilnet til mindre enn laber bris... Når nidkjære unge menn i dag forsøker seg på levere begrun- nelser for hårfine grensdragninger for hva kvinner kan få lov til i kirke- rom og bedehus, ser praktisk talt alle at resultatet er et raritetskabinett av livsfjerne tankekonstruksjoner.»

De kvinnelige prester er «en livg- vende fornyelse» for Den norske kirke ifølge Lønning. «At forandrin- gene tar lengre tid i de deler av den kristne kirke som tillegger tradisjo- nen en normativ egenvekt, sier seg selv. Desto større krav på oppmerk- somhet har utviklingen innenfor den største og læremessig fastest defi- nerte av de konfesjonelle tradisjoner, den romersk-katolske,» skriver Inge Lønning.

Bibelen i bobler

«En åtte binds bibelutgave er under utgivelse – i tegneserieform, med snakkebobler . . . Også på 1200-tallet ble Den hellige skrift formidlet med enkle bilder, men nå er det jo skjedd en del siden den gang, bl.a. har en viss Gutenberg gjort en epokegjørende oppfinnelse.

1980-årenes nordmenn er mer opplyste og kunnskapsrike enn noensinne,

heter det. Men paradoksalt nok finnes det visst bare tre muligheter for den som på ny vil gjøre Bibelen til folkeei: TV, tabloid og tegneserier. Uten store bilder og kjappe tekster blir det for vanskelig. Det er da en ganske pussig verden vi lever i? spør Drammens Tidende.

For orden og redelighets skyld noen opplysninger om snakkeboblebibelen hentet fra Nationen: «Tegneseriebibelen

følger i hovedtrekk den franske originalen som kom i 1938, og som er tegnet og teksten i samarbeid med internasjonalt anerkjente teologer . . . I forordet understreker professor Arvid S. Kapelrud at verket bygger på arkeologiske og kulturhistoriske studier.» Det lyder jo litt betryggende, men vi har likevel en god del sympati for synspunktene i Drammens Tidende.

Film

To sjanser i livet

En stålverksarbeider, Harry (Gene HACKMAN) fyller 50 år. Han feirer dagen med kone, barn og barnebarn, og om kvelden skal det være sammenkomst med «gutta» på pub'en. Hustruen Kate (Ellen BURSTYN) blir riktignok invitert med, men foretrekker å være hjemme med resten av familien og se på fjernsyn. Og så hender det: Den nyansatte barpiken Audrey (Ann-Margret) gjør litt ekstra krus av fødselsdagsbarnet, og dermed er det gjort. Inn i en grå hverdag kommer det nå et nytt element, og Harry oppdager at det ikke er så forferdelig å bli femti, og at han fremdeles virker tiltrekkende på kvinner.

En banal historie? Kanskje – hvis virkeligheten omkring oss er banal. Den er visst det. Og hvis det ikke skal mer til for å bryte et troskapsløfte etter 30 års ekteskap enn noen drinker og en flørt på en bar. Det snakkes/skrives jo meget om at kvinnen, når hun runder de førr, endelig skal få anledning til å realisere seg selv. Her er det mannen som, ti år eldre, får sin sjanse. Og sjanser må man jo gripe, især når håret begynner å bli tynt oppå issen,

og man plutselig får høre at man er velkledt og sjarmerende.

Livet er blitt svært så trivielt. Jobben med dag- og nattskift tærer på, også det ekteskapelige samliv. Barna er voksne, og konen unektelig mer grå og mindre spennende etterhvert. Man spiser, sover, jobber, ser på TV – og årene går . . . Uten at man merker det, dør det noe i ekteskapet, og det er ikke før det dukker opp et annet alternativ at man skjønner det.

Er så mannen en dust, konen en martyr og den tredje en samvittighetsløs kvinne som ikke kvier seg for å bryte inn i et ekteskap?

Det er klart at den forsmådde hustru har all vår medfølelse. Vi forstår hennes sjokk og fortvilelse når hennes verden, bygget opp om mann og barn, raser sammen som et korthus. Døtrene tar hennes parti, det er bare sønnen som viser en viss forståelse for farens sidesprang og nye liv.

Men vi får faktisk også sympati for slangen i Paradiset, barpiken Audrey, som er enke, og som sikkert ante like lite som Harry at hans 50-årsdag skulle snu opp ned på hele deres tilværelse.

Dette blir imidlertid mannens valg, og konsekvensene

blir at han pakker kufferten og flytter hjemmefra. Litt merkelig er det at fra nå av merker vi ikke lenger noe til at han kommer dødstrett hjem fra nattevaktene og stuper i seng. Nå er det turer langs stranden, besøk på veddeløpsbanen og innkjøp.

Livet er blitt et annet – så lenge det varer. Men det får vi ikke se; hverdagen er ikke helt begynt for Audrey og Harry når filmen slutter.

Filmens orginaltittel er «To ganger i livet» (Twice in a lifetime) – med undertittelen «i gode og onde dager . . . men ikke alltid for alltid». Og det er her spørsmålet reiser seg – hva betyr egentlig «til døden skiller dere ad?» Hvilken død er det snakk om – den legemlige død eller kjærligheten som dør?

Kjærlighet kan dø – eller ganske enkelt visne bort. Man trenger hverandre ikke mer. Man lengter ikke etter hverandre lenger. Den annen bare er der, for sånn har det vært, og slik skal det være.

Og så kommer den nye sjansen som bryter monotonien og stiller oss overfor et nytt valg. Til å få mer ut av livet, være noe mer for noen.

Man skjønner at mennesker som hater hverandre, går fra hverandre. Dette er ikke tilfelle

Jesuitter uønsket i India

En tysk jesuittprest er nektet å vende tilbake til India etter et besøk i Frankfurt. Likeledes er en belgisk jesuitt nektet visum til landet. Årsaken skal i begge tilfeller være at de to drev med «evangeliseringsvirksomhet.»

CATHOLIC HERALD

Protest fra Ukraina

«Vi protesterer mot at ukrainske borgere mot sin vilje tvinges til deltagelse i Sovjets kolonikrig i Afghanistan.» heter det i et åpent brev til forsvarsminister Ustinov fra Den ukrainske Helsinki-gruppe til forsvar for de troendes og Kirkens rettigheter. Brevet er offentliggjort i undergrunnspublikasjonen

«Kronikk for den katolske kirke i Ukraina».

«Ukraina har selv erfart hva politisk folkemord styrt fra Moskva innebærer . . . og ukrainere ønsker ikke å delta i denne urettferdige erobningskrig,» heter det i brevet. «Det vi trenger, er fred mellom nasjonene, for oss selv og våre barn.»

15

med Kate og Harry. De er bare blitt for vant til hverandre. «Sånt skal ikke skje med oss», sier den yngste datteren som i filmens siste sekvens gifter seg med sin Tim. Heller ikke Sunny, den eldste, har latt seg knekke, trass sine bekymringer med en arbeidsløs mann og dårlig økonomi. Vi forstår hennes voldsomme reaksjon på morens vegne.

Kanskje er det til syvende og sist disse unge som har forstått mest fordi de ikke har fått anledning til å slumre inn i vanene, likegyldigheten og kjedsommeligheten. Men unge

mennesker dømmer raskt og er ofte nådeløse når det gjelder andre, ikke minst sine aller nærmeste.

At moren blomstrer opp etter at ektemannen har dratt sin vei, «hjelper» oss kanskje til å se litt lysere på situasjonen. Men man spør seg selv hvorfor man ikke gir seg selv nye sjanser også mens man er gift.

Man har ikke bare to sjanser i livet. Man har sjanser hele livet til å gjøre noe med sin situasjon. Man har sjanse til om og om igjen å velge å være tro.

Det være langt fra meg å

kaste sten på de mange situasjoner der ekteskap er gått på grunn og ikke kan reddes. Og der det er det beste, eller det minst vonde, at man går fra hverandre. Men vi vet også at en kjærighet som skal vare et helt liv, må vernes om, den må pleies og gis næring, og at dette som oftest betyr ikke så lite offer. Men *det* er det lite populært å snakke om. Selv om det kanskje av og til kan føre til at det kan være mulig å leve de gode og de mindre gode dager sammen – for alltid.

SMA

Det best anvendte år i mitt liv . . .

«Du er selv en som lykkes i livet. Den tro du bekjenner, har mye med lidelse å gjøre. Hva vet du om hva lidelse er?»

Det er «UkeAdressa» som stiller dette spørsmålet til professor Inge Lønning, rektor ved Universitetet i Oslo. For atskillige av St. Olavs lesere kanskje best kjent som redaktør av tidsskriftet Kirke og Kultur.

«Ser du bare på overflaten av mitt 48-årige liv, – det folk er opptatt av», svarer Inge Lønning, «ser det ut som en suksess. Selv ser jeg at forløpet har vært mer komplisert enn som så. Under overflaten har det vært uhyre vanskelige og konfliktfylte perioder. Da jeg var stipendiat, var jeg arbeids-

ufør i ett år på grunn av en svær depresjon. Jeg opplevet tilværelsen som fullstendig meningsløs. Livet var forbi, det var ikke mer å håpe på.

Nå på etterskudd er jeg overbevist om at det var det år i mitt liv som var best anvendt. Det var den erfaring som gikk dypest, mye dypere enn de erfaringer du gjør når alt går godt slik som du ønsker det. Det var en livssituasjon da jeg ikke hadde overfladiske støttepunkter å ta tilflukt til, hverken egne prestasjoner og status eller hva andre mennesker trodde om meg. Positive religiøse opplevelser har du heller ikke i en slik situasjon. Bare mennesker som har opp-

levet noe av dette, tror jeg fullt ut kan gripe tanken om at mennesket helt og holdent er avhengig av Guds nåde. Men alt dette er og må være etterpå-klokkskap. Når du har gjennomlevet noe sånt, kommer du ut av tunnelen med et helt annet perspektiv.

Må vi gjennom lidelse og fortvilelse for å nå dybdene i livet?

Jeg tror på en måte det. Men jeg er redd for å generalisere. Det er så individuelt, også hva du opplever i en depresjon. Det avhenger av den enkeltes livsløp. Men vi må nokså dypt ned for å få syn og sans for proporsjonene i tilværelsen», sier Inge Lønning.

Den typiske innvandrер

Hva ligger den norske folkesjel nærmest – er det et «Norge for nordmenn» eller det multinasjonale samfunn? spør Ole Kristian Lunde i *Nationen*, og svarer selv: «Egentlig er det nytteløst å spørre. For det første er det ikke tenkelig i vår verden at et demokratisk land isolerer seg fra resten av verden og stenger grensene for utlendinger. Historien vi-

ser dessuten at innvandring svært ofte har beriket samfunn og bidratt til en fornyelse . . .

Av mediaoppslag og offentlig debatt får man inntrykk av at den typiske innvandrер i Norge heter Ahmed. I virkeligheten er Holger fra Århus en riktigere representant.

Statistisk Sentralbyrå opplyser at mer

enn sytti tusen av Norges hundre tusen innvandrere kommer fra land i Europa eller USA. Den største gruppen – omkring femten tusen – kommer fra Danmark. Deretter følger England med elleve-og-et halvt tusen, og USA med ti tusen. Fra Asia kommer totalt nitten tusen. Største gruppe her er folk fra Pakistan, vel åtte tusen.

Her er forklaringen

«Ingen har kunnet forklare meg hvorfor gjengifte ikke kan få motta sakramentene, mens prester som nedlegger sitt embede, kan få dispensasjon fra forpliktelsen til sølibat», ble det sagt på NKKF's åpne møte 17. mars, om emnet «Ekteskap og samliv, kontrakt på livstid?»

Dette er forklaringen som turde være av interesse også for andre enn møtedeltagerne:

Man kan være gift med bare én ad gangen. Kirkens tanke om ekteskapet er at det varer så lenge begge ektefellene lever. Å inngå nytt ekteskap mens første ektefelle lever, forstås som ekteskapsbrudd. Samliv med ektefelle nr. to forstås som synd. Når man har til hensikt å synde, mottar man ikke sakramentene. (Å bryte et løfte kan Gud derimot tilgi, som all annen synd.) Når gjengifte ikke blir viet i kirken, er det altså en følge av ekteskaps vesen.

Prestens sølibat er derimot ikke en følge av preste-tjenestens vesen. Den katolske kirke har hatt, og har, gifte prester. Det obligatoriske sølibat for prestene er en menneskelig lov som Kirken har gitt seg selv av praktiske grunner. Når en prest opphører å fungere som

prest, forblir han prest, idet han har mottatt prestevielsens sakrament. Men siden forpliktelsen til sølibat *ikke* er en følge av sakramentets eller tjenestens vesen, kan han etter ansøknin g dispenseres og feire kirkebryllup.

«Prestene gjør det lett for seg selv,» sies det. Jeg håper prestene gjør det lett for alle, også for seg selv. Gud elsker menneskene og vil gjøre oss lykkelige. Prestene må ville det samme som Gud, også når det er til beste for dem selv.

Prester må ville det gode, også for de gjengifte. Men Kirkens lære om ekteskaps uoppløselighet kan prestene ikke forandre, selv om de vil være snille.

Hele Kirken leter nå etter veier til å hjelpe de gjengifte til et fullverdig sakramentalt liv. Blant forslagene kan nevnes:

a) Ekteskap oppløses når den ene ektefellen dør. Enken/en-

kemannen kan feire kirkebryllup. Når ektefeller ikke har sett hverandre på årevis, og ikke kan vende tilbake til hverandre, kan det ikke kalles «ekteskaps moralske død»? Er ikke ektefellene blitt «enke» og «enkemann», fri til å inngå nytt kirkelig ekteskap?

b) Er det virkelig slik at gjengiftes samliv er så stor synd at den utelukker at de kan motta sakramentet? Står det skrevet i Evangeliet at «syndere» skal ekskommuniseres? Hvis Kirken selv har laget en slik regel, kan den vel forandres?

Sannheten er vel at det er godt for alle parter at gjengifte forblir sammen, og for barna deres å vokse opp uten frykt for at Kirken skal skille foreldrene. Som alle ektepar trenger de støtte i menigheten og nåde ved sakramentene.

Kirken utforsker disse veiene til hjelp for de gjengifte, men Kirken vet ennå ikke om den skal gå dem.

Prestene «som gjør det lett for seg selv», ønsker ikke å gjøre livet vanskelig for noen, men ser frem til den dag da Kirken kan være til hjelp for alle.

Afrikansk kristendom

Det ble sagt spennende ting om Kirken i Afrika under en internasjonal kongress i Graz nylig. «Kirken blir ikke automatisk afrikansk av å være sort», erklærte Kossi Tossou, som er professor ved instituttet for afrikanske studier i København.

«Innsjødte biskoper og prester sikrer ikke at kristendommen blir afrikansk: Man kan nemlig ikke helle en 'hjemisk rensset' kristendom på fremmede kultu-

rer. Hver bestemt kultur frembringer tvert imot sin egen form for kristendom. Evangeliets sannhet trenger åpenhet for å kunne innvirke. Den må ikke beskyttes til døde.»

Pater Godfrey Odigbu, Nigeria, fremhevet vanskelighetene ved afrikaniseringen av Kirken. Den romerske ritus er også på folkenes morsmål stivnet i sin form og når ikke ut til afrikanerne, som har sans for andre symboler enn dem

som hører hjemme i middelhavslandene. Foreløbig har messens afrikanisering innskrenket seg til en oversettelse av messetekstene. Men selv vinen er fremmed for afrikanerne og må skaffes fra steder tusenvis av kilometer borte. Man bør for alvor overveie om ikke de gaver som liturgien kaller 'frukt av jorden og menneskers arbeid', og som bæres frem på Herrens bord, i Afrika bør være afrikanske frukter. KAT. ORIENTERING

KRISTEN FRIHET OG FRIGJØRING 17

Det har lenge vært kjent at Troskongregasjonen – under ledelse av kardinal Joseph Ratzinger – har arbeidet med et nytt dokument om frigjøringsteologien – i forlengelse av instruks fra september 1984 om «Visse aspekter ved frigjøringsteologien» (se St. Olav nr. 8 – 1985). I 1984 brukte Troskongregasjonen – etter mange kritikeres mening – både hard skyts og skarp lut. Tonen er en annen i den nye instruks: «Vi ønsker å gi en positiv beskrivelse av enkelte teoretiske og praktiske aspekter ved den kristne lære om frihet og frigjøring,» heter det i innledningen.

Vårt referat av den nye instruks bygger hovedsakelig på det «forhåndsreferat» som ble sendt til biskopene før offentliggjøringen – de enkelte kapiteloverskrifter tilsvarer instruksens egen disposisjon.

Frihetens stilling i verden i dag

«Lengselen etter frihet er et av tidens tegn, men den er langt fra av ny dato,» skriver Troskongregasjonen. «Den moderne tid har lovet – og lover fremdeles – frigjøring på tre sentrale områder: Frigjøring fra naturkreftenes herredømme, fra politisk og økonomisk urettferdighet og frigjøring for den enkeltes tanke og vilje fra alle bånd. Og det er så avgjort positive ting å vise til på frigjøringens område, men det lar seg ikke nekte at 'utviklingen' har skapt flere problemer enn den har løst: Friheten

undertrykkes fremdeles og trues av nye farer.» Og Kirken vil fortsatt ta til motmæle «mot den moderne tids pretensjoner om å befri mennesket fra Gud og fra moralen.»

Troskongregasjonen innrømmer at «Kirken muligens har vært for sen med å anerkjenne de store landevinninger innen vitenskap, teknologi og økonomi,» men den peker samtidig på at «en historisk prosess som forkuldret eller fornektet vesentlige aspekter ved den menneskelige frihet – nemlig etikken og avhengigheten av Gud – bare er 'stykkverk' og har alvorlige følger.»

Kirken ønsker «å vise veien til ekte frigjøring – en integral frigjøring som anerkjenner den harmoniske enhet mellom sosialt ansvar og frelsen.»

Syndens drama og menneskets kall til frihet

«Hva er frihet?» spør Troskongregasjonen. Et «moderne» svar er at den som kan følge sin egen vilje uten ytre restriksjoner, er fri. «Men så enkelt er det ikke», svarer instruks, mennesket er «avhengig og begrenset.» Det trenger andre mennesker, og alt samfunnsliv

Betydelig nedgang i Peterspenger.

En gang hvert år – 29. juni – går kollekten i alle katolske kirker verden over til paven – det vil si Vatikanet. For første gang under Johannes Paul IIs pontifikat viser innsamlingen nedgang.

I 1984 innbrakte kollekten 25 millio-

ner dollars, mens tallet for 1985 regnes å bli 20 millioner. Ifølge Catholic Herald er grunnen til nedgangen at mange katolikker har reagert mot Vatikanbankens innblanding i konflikten omkring banken Ambrosiano. Vatikanbanken har betalt 244 millioner dollars til kreditorer etter Ambrosianobankens konkurs.

18

krever at mennesket er realistisk i ønske og vilje: «Bare gjennom sannhet og rettferdighet kan menneskets vilje styres mot det gode og mot lykken.»

Det fører bare ulykke med seg når mennesket glemmer at det er skapt i Guds bilde og er avhengig av sin Skaper, heter det i instruksene. Men det er nettopp denne avhengighet vår tids ateisme benekter: «Den forkynner en like fascinerende som fatal løgn når den lover menneskene at de skal få innta Guds plass» (se Gen, 3, 5).

Frigjøringen her og nå – som historisk fenomen – kan ikke adskilles fra den frihet som har sitt utspring i Gud. Når så mange av menneskenes frihetsbestrebelse har ført til nye former for undertrykkelse og slaveri, skyldes det ikke at selve frihetsviljen er ond: «Det egentlig onde er synden, menneskets brudd med Gud. Og følgene av synden er forstyrrelse av den enkeltes indre likevekt og av samfunnets: Når mennesket ikke lenger finner sin lengsel etter det uendelige tilfredsstillende i Guds kjærlighet, utnytter det skaperverket til egen fordel og til å 'guddommeliggjøre' seg selv – resultatet er strukturer bygget på utbytting og slaveri.»

Frigjøring og kristen frihet

«Det er Gud som gjør fri,» skriver Troskongregasjonen. Jødefolkets 'exodus' fra Egypt er selve modellen for all frigjøring: Jahve frir sitt folk fra økonomisk, politisk og kulturelt slaveri, men hans siktemål er langt videre: Han sluttet en pakt med Israels folk for å gjøre det til «et kongerike av prester og et hellig folk for meg» (2 Mos. 19, 6). Etter Kirkens syn kan sosial og politisk frigjøring ikke skilles fra «det religiøse mønster» den er en del av. Ved Jesu død og oppstandelse får exodus sin fulle og hele betydning: «alle jordens mennesker er kalt til å bli Guds folk – en ny era er begynt i menneskehetens historie.»

Det gamle testamentes profeter «viste veien mot fullendelsen.» De talte mot urettferdighet og undertrykkelse, mot alt som var brudd på pakt med Gud. Og Salmenes fattige klager over «all tenkelig elendighet og urettferdighet, men de er seg samtidig bevisst at det verste av alle onder er tap av fellesskapet med Gud. Derfor blir kampen for rettferd til et ønske om å bli befridd fra synden. På terskelen til Det nye testamente er det nettopp 'Jahves fattige' (Sef. 3, 12–20)

Beyers Naudes etterfølger

Det nærmer seg slutten på Beyers Naudes periode som leder for Det sør-afrikanske kirkerådet (SACC), melder den britiske kirkeavisen Church Times. Det er stor usikkerhet om hvem som skal overta etter Naude. Det eneste som er sikkert, er at det blir en som kommer fra det fargede flertallet av befolkningen.

SACC blir tillagt stor betydning i

som venter Israels frelse. Og dette glødende håp levendegjøres i Maria: Hun forkynner at Herren er nær for å forløse sitt folk.» Kristus selv var fattig – fattig helt inn i døden på korset. Hans død og oppstandelse forsonet menneskene med Gud, gjenopprettet fellesskapet. «I Kirkens sakramenter, som formidler Kristi nåde, får menneskene del i denne forsoning og frigjøring,» skriver Troskongregasjonen. Den understreker at all nestekjærlighet har sitt utspring i Guds altomfattende kjærlighet, og at ekte nestekjærlighet derfor innebærer krav om rettferd og barmhjertighet: «Guds folks vei mot friheten, mot det nye Jerusalem hvor 'Gud skal tørke bort hver tåre fra deres øyne' (Åp. 21.4), er kjærlighetens vei.»

Kirkens frigjøringsoppdrag

Troskongregasjonen slår med all ønskelig tydelighet fast at «det så absolutt hører til Kirkens kompetanseområde å uttale seg om og fremme rettferdighetens sak. Kirken forråder sitt evangeliske oppdrag dersom den ikke tar til orde mot undertrykkelse, stiller seg solidarisk med de fattige og går mot statsformer som

kampen mot apartheid, og det er helt klare forventninger om at dette må følges opp av den neste generalsekretæren.

Som talsmann for flertallet av kirkene og nesten hele kristenheten i Sør-Afrika, er generalsekretæren i SACC en av de mest innflydelsesrike i landet i dag. Dette har ført til en viss rivalisering kirkene i mellom om hvem som skal nomineres som førstekandidat til stillingen. NØP

Alle misjonærer ut av India?

Situasjonen for kristne misjonærer i India ser ut til å ha blitt forverret den siste tiden, og i mange kretser frykter man nå en utvisning av alle utenlandske misjonærer. En belgisk jesuitt ble nylig utvist, og en tysk prest ble neklet innreisetilattelse etter en reise til hjemlandet. Sist juli kastet de indiske myndighetene ut fem katolske misjonærer.

K. V. Thomas, katolikk og medlem av

det indiske parlamentet, sier til Religious News Service at de indiske myndighetene har vedtatt som politisk program å be alle utenlandske misjonærer om å reise hjem. På spørsmål om han trodde det ville bli praktisert noe skille mellom dem som aktivt fortsetter å evangelisere blant befolkningen, og dem som driver humanitært hjelpearbeid, svarte Thomas at han hadde «ikke noe håp» om en slik ordning, og at han fryktet at alle måtte reise. NØP

betrakter Gud som et fremmedlegeme.»

Saligprisningene — som må ses i sammenheng med Bergprekenen — vitner om ånden i det kommende Gudsriket som er «historiens endelige mål. Det er denne transcendentale bakgrunn som gjør Bergprekenens ord til forpliktende handlingsnorm,» skriver Troskongregasjonen.

Kristi eksempel forplikter Kirken til spesiell omsorg overfor de fattige, overfor all den menneskelige nød som følger i syndens fotspor. Omsorg for de fattige er vitnesbyrd om selve menneskeverdet som bygger på hva mennesket er, ikke på hva det eier. Ekte nestekjærlighet omfatter alle, «den er ikke diskriminerende eller partisk... og det er en slik kjærlighet som må praktiseres i basismenigheter, i bevegelser og grupper,» fordrer Troskongregasjonen.

Kirkens sosiallære i en

kristen frigjørings tjeneste

Kristus har vunnet evig frelse for menneskene, men han har også gitt dem et oppdrag — her og nå: Å sette kjærlighetsbudet ut i livet. «Kjærlighetsbudet er grunnlaget for Kirkens sosiale engasjement som sikter mot å

overvinne urett og elendighet, og som vil skape 'en kjærlighetens sivilisasjon',» heter det i instruksjonen fra Troskongregasjonen. «Hjørnesteinene i Kirkens sosiallære er *solidaritet* og *subsidiaritet*: *Solidaritet* innebærer motstand mot enhver form for individualisme, mens *subsidiaritetsprinsippet* avviser kollektivismen. Sagt på en positiv måte: Disse to grunnkriterier bekrefter enkeltmenneskets primat over strukturene.»

Klare handlingsnormer lar seg utlede av disse to prinsipper, noen av disse er:

— Man må oppdra til frihet; det finnes ingen ekte frihet der hvor enkeltmenneskets frihet ikke respekteres;

— Man må si klart nei til systematisk bruk av vold som middel til frigjøring, og et like klart nei til vold mot de fattige, til vilkårlig politivold og alle former for urett satt i scene i styrende organer. Passivitet overfor maktmisbruk er uakseptabelt;

— Kirken avviser teorien om klassekamp som strukturell drivkraft i det sosiale liv; teorien forneker friheten idet den underkaster menneskene en såkalt «historisk lov»;

— Kirken avviser myten om revolusjonen, som bygger på

den overbevisning at ødeleggelse av et urettferdig system i seg selv er tilstrekkelig til å sikre et mer menneskeverdig samfunn. Myten bidrar til å svekke verdien av metodisk reformarbeid og legger grunn for totalitære regimer;

— Selv grov urettferdighet må ikke bekjempes med urettferdige eller kriminelle midler. Riktignok åpner læreembedet for muligheten av væbnet kamp for å få slutt på påviselig og langvarig tyranni (se Populorum Progressio, nr. 31), men bare som en aller siste utvei. «I lys av dagens våpentekniske situasjon synes den passive motstand å være en bedre og mer lovende måte å ivareta de moralske prinsipper på.»

— Som svar på «alle de angstfylte rop om rettferd,» oppfordrer Kirken alle de troende — «særlig legfolket» — og alle mennesker av god vilje til å bygge «en arbeidets sivilisasjon» som fremmer solidariteten og gir alle adgang til kultur. «Dyptgripende forandringer er absolutt påkrevet.»

Troskongregasjonen minner om at *arbeidets evangelium* var grunnleggende for Jesus fra Nasaret. Arbeidet er «selve nøkkelen til det sosiale spørsmål,» skriver Troskongregasjonen og understreker at «kris-

Fredskonsil eller bønnedag?

Biskopen av Osnabrück, Helmut Hermann Wittler, stiller seg skeptisk til utsiktene for det «Fredskonsil» Kirkenes Verdensråd har foreslått. Han påpeker at ved en slik fredskonferanse vil ikke mindre enn 354 kirkesamfunn komme til

å delta i høringen, og at uttalelsene derfor nærmest vil få «deklamatorisk karakter.» Derimot hilser han pavenes forslag til en «bønnedag for fred i Assisi» velkommen – et forslag som har fått tilslutning også i mange ikke-katolske kretser.

KNA

20

ten sosiallære hevder arbeidets primat over kapitalen og forfekter arbeidernes legitime rett til medvirkning på alle områder som er med på å fremme det felles beste nasjonalt og internasjonalt.» Solidaritet er «en konsekvens av det menneskelige fellesskap og det overnaturlige fellesskap i Kristus.» Dagens situasjon krever innsats for solidaritet på alle plan og erkjennelse av «at de rike land har et klart ansvar overfor de fattige.»

«Kulturens bok må åpnes for alle – det er i kulturen mennesket blir seg selv,» heter det i instruksene. Et viktig stikkord her er inkulturasjon som «består i å pøde inn på kristendommens gamle stamme de ekte verdier i alle kulturer.»

Konklusjon

«Frelseshistorien er historien om menneskehetens frigjøring fra det onde, historien om menneskene på vei mot Guds barns frihet,» heter det i Troskongregasjonens avsluttende anmerkninger. «Her møter vi igjen Maria som mange fattige i vår verden nettopp setter sin tillit til fordi hun i særlig grad forstod korsets frelsende mysterium.» Troskongregasjonen oppfordrer alle som er

engasjert i pastoralt arbeid, «og da særlig prester og ordensfolk», til å ta vare på den folkelige fromhet og den «sensus fidei» – den troens sans – den er uttrykk for.

«Hvor går så veien til frigjøring?» spør Troskongregasjonen til slutt. «Kirkens svar er at alene sannheten om frelsesmysteriet, som nærværende i historien, kan lede menneskene mot fullendelsen, til friheten i Guds rike. Det dreier seg om en integral frigjøring med utspring i Kristi frigjøringsverk – det frigjøringsverk som gir mening til bestrebelsene etter økonomisk, sosial og politisk frigjøring, og som garanterer at de ikke fører til nytt slaveri under det onde.»

Jo, tonen er nok en annen i bind II av Vatikanets serie om frigjøringsteologien. Men konklusjonen – og argumentasjonsgrunnlaget – er i hovedsak det samme: Sentrale marxistiske trosartikler som klassekamp, revolusjon og kollektivism er og blir uforenlige med kristentroen og det kjærlighetsbud den forkynner. Men det er også kapitalismens individualisme, og det understrekes langt klarere i denne nye instruks. Heretter kan katolske kristne med god samvittighet og

Unge kvinner forlater Kirken
Ifølge en tysk undersøkelse fra 1985 var det bare 22% av katolske kvinner under 30 år som erklærte at de var troende medlemmer av Kirken. I en tilsvarende undersøkelse fra 1965 dreide det seg om 50%. Årsaken til denne utvikling, som betyr en dramatisk avgang på yngre årganger, skal være «mangel på kunnskap om troen spesielt hos unge kvinner.»

KNA

med Vatikanets skriv i hånd frimodig aksjonere og protestere både mot høyre og venstre for brudd mot rettferdighet og fred. Skjønt frimodigheten og den gode samvittighet hadde de vel på forhånd! Instruksens sterkt positive vurdering av «passiv motstand» som et troverdig og ekte kristent alternativ til våpenbruk i atomalderen, er verd å merke seg.

Er det mer pave Johannes Paul II og mindre kardinal Ratzinger som taler i den nye instruks? I hvert fall understreket høytstående talsmenn for Vatikanet – før offentliggjørelsen – gjentatte ganger at paven så absolutt hadde arbeidet seg gjennom dokumentet og godkjent det. Og her er gjenklang av pavenes egne ord, særlig fra hans rundskriv Laborem Exercens fra 1981, et skjellsettende arbeid som vel neppe har fått den oppmerksomhet det fortjener – det være seg innen Kirken eller utenfor. Der skisserer paven klart «den tredje vei» som skjærer igjennom både marxisme-sosialisme og kapitalisme – nemlig «den kristne solidaritetens vei» som rettesnor for arbeidet henimot et rettferdig og fredelig samfunn.

Den nye instruks er langt på vei det Vatikanets forhåndsreklame forespeilet, nemlig «et dokument ikke bare om frigjøring; det dreier seg om en bred ny-pre-

Paven i synagogen

For første gang i historien har en pave besøkt en synagoge. Det skjedde i Romas hovedsynagoge, der Johannes Paul II og Romas ledende rabbiner omfavnet hverandre.

I sin tale la paven vekt på en erklæring fra Vatikan-rådet i 1966, som oppfordrer til dialog med jødene, og som

sterkt forkaster tanken om en kollektiv skyld for Jesu død.

Til tross for at forbindelsene mellom de to samfunn er blitt bedre i løpet av de siste 20 årene, er det fremdeles mye som må gjøres for å få bukt med gjenværende fordommer mot joder, som stammer fra misforståelser gjennom flere hundre år, sa paven i sin tale.

Catholic Herald's tegner har sin kommentar til Troskongregasjonens nye dokument om frigjøringssteologien: «Jaså, Maria, passiv motstand . . . men, bare for å nevne det . . . det er MIN 'kalott' du sitter på!»

sentasjon av Kirkens sosiallære.» Om den nye instruks også svarer til den karakteristikk en av de brasilianske biskoper gir den, nemlig at den er «rik på frigjøring, men noe fattigere på teologi» – se, derom får eventuelt teologene strides.

Har gemyttene – både i Roma og på frigjøringssteologisk hold – fått tid til å falle litt til ro etter oppstyret i september 1984? Har begge parter fått avklart sine standpunkter – i lys av hverandres ankepunkter? Det er tegn som kan tyde på det. Mens frigjør-

Tidligere forfølgelser av joder kan ikke glemmes, sa rabbiner Toaff, men jødene ønsker nå å begynne en ny historisk periode basert på gjensidig verdighet og likeverd.

Representanter for Vatikanet har tidligere uttalt at Johannes Paul II's besøk i den jødiske synagogen har større religiøs enn politisk betydning.

ingsteologen Leonardo Boff lydige har overholdt den «botferdige taushet» Troskongregasjonen påla ham for vel elleve måneder siden, har Troskongregasjonen – om ikke vært taus – så dog i relativt stillhet vært beskjeftiget med å utarbeide et dokument mer preget av pastoral omsorg for Kirken og verden enn av streng refselse. Og selv om Vatikanet fastholder at det er «et tilfeldig sammentreff» at opphevelsen av de disiplinære forføyelser mot pater Boff kom omtrent samtidig med offentliggjørelsen av den nye instruks om frigjøringssteologien, er det lov å tenke sitt. Hvis det virkelig er et tilfeldig sammentreff, styrker det bare troen på at svært lite i denne verden er tilfeldig – og troen på at Ånden virkelig «blåser dit den vil.»

Kanskje tilla partene – i kampens hete – ytterpunktene i diskusjonen for stor vekt. Kanskje er begge parter nå blitt klar over at kjepphester ikke er det raskeste fremkomstmiddel, og at ordkløveri i det lange løp er mindre givende enn samling om det livgivende Ord om hvor «veien, sannheten og livet» er å finne. I lys av det tør vel noen hver av oss – teologer inklusive – stadig måtte revidere både ord og handling og sinnelag – og slå seg for sitt bryst.

Rabbi vil lede luthersk kirke

En jødisk rabbi har nå kastet seg inn i kampen om å bli valgt til ny biskop i Den evangelisk lutherske kirke i USA som har røtter tilbake til de norske og svenske immigrantene. Rabbi, Leigh Lerner, som omtales som en meget spirituell leder for Mount Zion Temple i Minnesota, sier at som rabbi egner han seg ypperlig

som overhode for denne lutherske kirken med 5,3 millioner medlemmer. Hans hovedargument er at han er hundre prosent objektiv til det som foregår i kirken ettersom han selv hverken er medlem eller har noen tilknytning til kirken fra før.

I en pressemelding som er sendt ut i

forbindelse med den jødiske helligdag Purim, som tilsvarer vår norske 1. april i seriositet, sier Lerner at han med sine polsk-lithauske røtter har gode evner til å sette seg inn i den norske minoritets situasjon samtidig som han kan sette pris på svenskenes bidrag som imperiebyggere.

NØP

Fysisk hvile er ikke alt . . .

Vi bragte her i St. Olav – for et halvt års tid siden – et referat fra en pressekonferanse med Helder Camara (nr. 10-1985) i anledning av den norske utgaven av hans meditasjoner.

Turid Barth Pettersen, som har hatt en samtale med Camara i hans beskjedne brasilianske hjem i Recife, føyer nye trekk til bildet av denne rike og varme personligheten. Fra et portrettintervju, gjengitt i Salt, sakser vi her noen avsnitt.

En liten mann, kledd i hvit, ankel-sid drakt og med sandaler på føttene. Den omstridte, den verdenskjente. Mannen som militærdiktaturet hatet og fryktet . . .

– Hva var det du hadde lyst til å snakke om? sier han.

– Om Dom Helders «Meditasjoner» . . .

– Vet du at jeg står opp klokka to hver natt? sier han. Jeg er født i 1909. Jeg har vært prest siden jeg var tyve. Hvordan skulle jeg kunne være prest slik jeg ønsket – tjene Gud og ære folket? Jeg oppdaget at fysisk hvile ikke er alt, jeg kunne være overtrett, men kvikne til ved kontakt med gode venner, ved å lytte til musikk, ved å se på naturen, Guds skaperverk. Jeg oppdaget den åndelige hvile. For meg er den aller høyeste lykke det å snakke med Gud. Jeg våkner om natten og får ikke sove. Siden 1931 har jeg våknet mellom klokka to og klokka fire. Da ber jeg mye for dere i Norge, sier han og ser mildt på meg. Han lener seg fram, legger hånden på skulderen min:

– Jeg ser for meg stakkaren som roter i søppelet for å finne noe spiselig. I min bønn blir han symbolet på alle som sulter. Jeg ser for meg et barn, en gravid kvinne, mennesker jeg har møtt. De blir representanter for alle mennesker i verden.

Jeg ber og arbeider fram til klokka fire. Så sover jeg til klokka fem. Da står jeg opp, tar en dusj. Klokka seks forretter jeg messe.

– Men hvorfor skriver erkebiskopen meditasjoner?

Han svarer ikke med det samme, men reiser seg og forsvinner inn i et annet rom. Kommer tilbake med favnen full av små, heftede bøker. – Se her, sier han. – Det finnes flere meditasjoner . . . Jeg lager ikke hjernespinn, sier Dom Helder. Alt du finner i disse bøkene, er gjennomlevde følelser, skrevet med dypt alvor og innlevelse . . . Jeg har ingen pretensjoner, og tror ikke det jeg lager er stor poesi. For meg er meditasjonene først og fremst bønner.

Dom Helder rekker fram hendene, ansiktsuttrykket skifter

. . . da ber jeg for dere i Norge.

til sorg: Å, jeg har møtt så mange mennesker som har mistet fotfeste i livet. Det er aldeles forferdelig når en person ikke lenger ser noen grunn til å leve. Hvis jeg gjennom disse meditasjonene kunne gi noen livsmotet tilbake . . .

Hvordan er det mulig å bli en gammel mann, ha øyne som har sett så mye ondskap, destruksjon, elendighet, og likevel ikke bli kynisk og motløs?

– Jeg tror jo mørkere natten har vært, jo lysere blir morgenrøden. Jeg håper av to grunner. Den første har med Gud å gjøre, den andre med mennesker. Den Hellige Ånd arbeider jo uavbrutt i verden, rører ved alle disse menneskene av god vilje . . .

R. I. P.

Vår kjære medsøster
SØSTER LÉONIE GIESELAAR
døde den 12. april
i en alder av 72 år.
Den avdøde anbefales
til de troendes forbønn.
sr. Kristin Gieselaar

ST. FRANCISKUS SØSTRENE

Min sjel, lov Herren,
ja, alt hva i meg er, love hans hellige navn.
Min sjel, lov Herren,
glem ikke alle hans velgjerninger.
Han som forlater dine synder,
som leger dine sår.
Han som løser ditt liv fra graven,
som kroner deg med miskunn og godhet.
Fra salme 103 (102)

R. I. P.

Vår kjære medsøster
SØSTER PLECHELMA BARTELINK
døde den 23. april
i en alder av 89 år.
Den avdøde anbefales til de troendes forbønn.

ST. FRANCISKUS SØSTRENE

Liturgisk kalender

Gudstjenester

23

Dialogmesse Høymesse

MAI

16. Ferial. Ap. gj. 25, 13b–21.
Joh. 21, 15–19.

17. Ferial. Ap. gj. 28, 16–20.
Joh. 21, 20–25.

PINSE

17. *Vigiliemesse.*
1. Mos. 11, 1–9 el. 2. Mos. 19,
3–8a el. Esek. 37, 1–14 el. Joel, 2,
28–32. Rom. 8, 22–27.
Joh. 7, 37–39.

18. *Pinsedag.*
Ap. gj. 2, 1–11. 1. Kor. 12, 3b–7.
el. Rom. 8, 8–17. Joh. 20, 19–23
el. Joh. 14, 15–16, 23b–26.

TEMPUS PER ANNUM

19. Ferial. Jac. 3, 13–18.
Mk. 9, 14–29.

20. Ferial el. Bernardin av Siena.
Jac. 4, 1–10, Mk. 9, 30–37.

21. Ferial. Jac. 4, 13–17. Mk. 9,
38–40.

22. Ferial. Jac. 5, 1–6. Mk. 9, 41–50.

23. Ferial. Jac. 5, 9–12. Mk. 10, 1–12.

24. Ferial el. Jomfru Marias
lørdagsmesse. Jac. 5, 13–20.
Mk. 10, 13–16.

25. *Den Hellige Treenighet*
Ordspr. 8, 22–31.
Rom. 5, 1–5.
Joh. 16, 12–15.

26. Filip Neri, prest.
1. Pet. 1, 3–9. Mk. 10, 17–27.

27. Augustin av Canterbury, biskop.
1. Pet. 1, 10–16. Mk. 10, 28–31.
I Tromsø stift: årsdagen for
Biskop Goebels bispevielse.

28. Ferial. 1. Pet. 1, 18–25.
Mk. 10, 32–45.

			lørd.	sond.	
Arendal	Tyholmen		18.30		
St. Franciskus kirke	Tlf. 22 209		8.00		11.00
Asker og Bærum	Nyveien 17, Stabekk		17.45		
Mariakirken	Tlf. 53 77 35				10.45
Eikeli katolske kirke	Veståsen 18		9.15		10.30
	Tlf. 24 25 69				
Bergen	Christiesgt. 16		19.00		
St. Pauls kirke	Tlf. 32 54 10		9.00		11.00
Vår Frue Kirke	Helleveien		9.30		
Bodø	Hernesvn. 22		19.00		
St. Eysteins kirke	Tlf. 21 783				11.00
Drammen	Cappelensgt. 1		13.00		
St. Laurentius kirke	Tlf. 83 20 19		9.00		11.00
Fredrikstad	Kongensgt. 9		9.00		11.00
St. Birgitta kirke	Tlf. 11 438				
Messe lørdag kl. 19.00 unntatt når intensivundervisning: kl. 12.30.					
Halden	Kristian V's pl. 1		9.00		10.45
St. Peters kirke	Tlf. 81 168				
Hamar	Torvggt. 113		18.00		
St. Torfinns kirke	Tlf. 23 751				11.00
Hammerfest	Salsgt. 52		19.00		11.00
St. Mikael kirke	Tlf. 11 447				
Harstad	Skolegt. 4		17.00		
St. Sunniva kirke	Tlf. 63 696				11.00
Haugesund	Haraldsgt. 21				11.00
St. Josefs kirke	Tlf. 23 195				
Hønefoss	Vesterngt. 5				11.00
St. Theresias kirke	Tlf. 22 381				
Kristiansand S.	Kirkegt. 3		13.00		
St. Ansgar kirke	Tlf. 24 225		9.30		11.00
Kristiansund N.	Flintegt. 5				11.00
St. Eysteins kirke	Tlf. 72 779				
Levanger	Jernbanegt. 29				11.00
St. Torfinns kirke og	Tlf. 81 856				
St. Eysteins sykehjem	Tlf. 81 855				
Lillehammer	Weidemannsgt. 3A				
Mariakirken	Tlf. 52 550				18.00

**DEN NORDISKE VALFART TIL
LOURDES**

30. juni til 7. juli 1986

For 25. gang har vi i år den glæde at indbyde til en 8 dagers flyrejse til Lourdes.

Pris med fuld pension, Kastrup/Lourdes

tur/retur:

På hoteldkr. 4.950,-

For syge og handicappede på «Accueil»d.kr. 4.500,-

Valfartspræst: Pater Per Waagø, o.m.i.

Læger og sygeplejepersonale medfølger.

Program og tilmeldelser:

VALFARTSKOMITEEN
Barsehøj 25, DK. 2900 Hellerup,
Danmark

FORSIKRINGSBANKTILBUD
VESTA
LIVSFORSIKRINGSBANKTILBUD
HYGEA

MED TANKE PÅ FREMTIDEN

24 Liturgisk kalender Gudstjenester

			Dialogmesse	Høymesse
29. 1. Pet. 2, 2-5.9-12. Mk. 10, 46-52.	Lillestrøm <i>St. Magnus kirke</i>	Romeriksgt. 1 Tlf. 71 28 85	9.00	10.30
30. 1. Pet. 4, 7-13. Mk. 11, 11-26.	Molde <i>St. Sunniva kirke</i>	Parkvn. 25 Tlf. 51 467		11.00
31. Jomfru Marias gjesting hos Elisabeth. Sef. 3, 14-18. Luk. 1, 39-56.	Moss <i>St. Mikael's kapell</i>	Ryggevn. 24 Tlf. 51 038		17.00
	Narvik <i>Kristi Kongekirke</i>	Håreksgt. 82 Tlf. 41 634		18.30
	Oslo <i>St. Olav domkirke</i>	Akersvn. 1 Tlf. 20 72 26	<i>lörd.</i> : 19.00 <i>sønd.</i> : 9.30	11.00
	<i>St. Hallvard kirke</i>	Enerhauggt. 4 Tlf. 67 23 83	19.00 8.35	11.00
	<i>St. Dominikus kirke</i>	Neuberggt. 15 Tlf. 43 07 71	9.00 18.30	11.00
	<i>Jesu Hjerte kapell</i>	Ullernchausséen 52 Tlf. 50 91 91	9.00	
	<i>Grefsen kapell</i>	Glads vei 23 Tlf. 15 38 90	9.00	11.00
	<i>Lunden kloster</i>	Øvre Lunden 5 Tlf. 64 18 20	<i>lörd.</i> : 18.00 <i>sønd.</i> :	10.00
	Porsgrunn <i>Vår Frue kirke</i>	Sverresgt. 26 Tlf. 50 793	<i>lörd.</i> : 18.00 <i>sønd.</i> :	11.00
	Stavanger <i>St. Svithun kirke</i>	Dronningensgt. 8 Tlf. 52 55 34	8.30 9.30 18.00	11.00
	Stord <i>Hl. Ånds Kapell, Skyttarhaugsvn. 12</i> <i>Høymesse hver 2. søndag kl. 11.</i> <i>Nærmere opplysninger: tlf. (054) 11 230</i>			
	Tromsø <i>Vår Frue kirke</i>	Storgt. 94 Tlf. 84 277	<i>lörd.</i> : 19.00 <i>sønd.</i> :	11.00
	Trondheim <i>St. Olavs kirke</i>	Prinsensgt. 2a2 Tlf. 52 12 14	9.00	11.00
	Tønsberg <i>St. Olav kirke</i>	Sandefjordsgt. 1 Tlf. 11 949		11.00
	Voss <i>St. Olavs kapell</i>	Finnesvegen 57 Tlf. 51 25 10	Etter avtale	
	Ålesund <i>Vår Frue kirke</i>	Nørvesund Tlf. 37 558	<i>lörd.</i> : 17.00 <i>sønd.</i> : 8.30	11.00

JUNI

- Kristi Legeme og Blod*
1. Mos. 14, 18-20.
1. Kor. 11, 23-26.
Luk. 9, 11b-17.
- Marcellinus og Petrus, martyrer.
2. Pet. 1, 2-7.
Mk. 12, 1-12.
- Karl Lwanga og hans ledsagere, martyrer.
2. Pet. 3, 12-15a.
Mk. 12, 13-17.
- Ferial. 2. Tim. 1, 1-3, 6-12.
Mk. 12, 18-27.
- Bonifatius, biskop og martyr.
2. Tim. 2, 8-15.
Mk. 12, 28b-34.
- Jesu Hjertefest.
Es. 34, 11-16.
Rom. 5, 5b-11.
Lk. 15, 3-7.
- Jomfru Marias rene hjerte.
Jes. 61, 9-11. Lk. 2, 41-51.
- 10. alm. søndag.*
1. Kong. 17, 17-24.
Gal. 1, 11-19.
Lk. 7, 11-17.
- Efrem, diakon og kirkelærer.
1. Kong. 17, 1-6,
Mt. 5, 1-12.
- Ferial. 1. Kong. 17, 7-16.
Mt. 5, 13-16.
- Barnabas, apostel.
Ap. gj. 11, 21b-26, 13, 1-3.
Mt. 10, 7-13.

Neste nummer utgis 10. juni. Signerte artikler står for forfatterens egen regning.

Ansvarhavende redaktør: Unni Klepper Joynt

Redaksjon og ekspedisjon:

Akersveien 14, 0177 Oslo 1, Tlf. 20 72 48

Medarbeidere:

Liv Greni

Kjell Arild Pollestad o.p.

Albert Raulin o.p.

Knut W. Ruyter o.f.m.

Gunnel Vallquist

Abonnement kr. 140,- pr. år.

Utenfor Skandinavia kr. 160,-.

Annonser 19 dager før utgivelsesdagen.

Bankgiro 6022.20.13073. Postgiro 2 04 64 80

**St.
OLAV**

BOKHANDEL

Akersveien 14, 0177 Oslo 1
Telefon: (02) 20 72 48

SPENNENDE NORDISKE UTGIVELSER:

Det europæiske klostervæsen, Århus
85. hf. 119 s. kr. 75,-
Klosterliv i Vesten. Augustins regel.
Benedikts regel. Oversatt og med
innledning av Erik Gunnes. Oslo 86. ib.
117 s. kr. 88,-
Thomas à Kempis: Kristi etterfølgelse.
Gjenfortalt av Jorulf Aarvold. Oslo 85.
ib. 206 s. Kr. 129,-
Aage Hauken: De ti bud.
Kriminalnovelletter. Oslo 86. ib. 151 s.
kr. 138,-

TRE NYE OVERSETTELSE AV THOMAS MERTON:

Den nye människan. Frågan om den
andliga identiteten. Arløv 85. ib. 171 s.
kr. 125,-
Jonastecknet, Mertons dagbok från
åren 1946-1952. Vejbystrand 86. hf.
379 s. kr. 110,50
Resa i den inre verkligheten. Falun 85.
ib. 277 s. kr. 102,50
Conferentia Episcopalis Scandiae. Den
Nordiske Bispekonferanse. En oversikt
over 25 års virksomhet ved Biskop
John Willem Gran. Oslo Katolske Bispe-
dømme 1986. kr. 29.50

mandag-fredag: 9.30-16.30
torsdag: 9.30-17.30
lørdag: 9.30-13.

A / S NORSKE SHELL

Leverandør av oljeprodukter til de fleste katolske institusjoner.

BESTILLING: (02) 19 12 00 - SERVICE (02) 19 12 20

BEGRAVELSESBYRÅET

TS Jacobsen & Søn

Ullevålevn. 1

TELEFON * 20 79 05

Alltid telefonvakt

RENÉ OG HÉLÈNE BIRKELAND

Tannleger
Bygdø Allé 58 B - Oslo 2
Tlf. 44 86 13

MALERMESTER
utfører allslags maler- og tapetserarbeider

GEORG OG OTTO FOERSTER

Tlf.: 15 54 26 / 15 56 06

GUSTAV BØHM & SØN A/S

Bakeri og Konditori
Drammen
Tlf. (03) 83 42 80

Allslags snekkerarbeid utføres

REIDAR MYRVOLD & SØN

Brannvaktvn. 5, Oslo 4
Tlf. 15 34 82

TRENGER DU TRYKKSAKER?

Kontakt
SATS + PASTE A/S
Prof. Birkelandsv. 24 c, 1081 Oslo 10
Tlf.: (02) 30 04 16 - 30 84 53

Pinsehymnen

BEATA NOBIS GAUDIA

gjendiktet av Ragnhild Foss

Melodi: Eg veit i himmerik ei borg

*No ser me atter ljøs og sæl
den fagre kvitsunn skine,
som då Guds Ande til kvar sjel
lèt strøyma gâvon' sine.*

*No renn den ljose nådetid,
me stundar ikkje lenger;
No syнди kverv for bløming blid
og lovi ikkje stengjer.*

*Som Herrens eld på kvar og ein
i raude tungor stråla,
so skal vår tunge varm og rein
Guds store kjærleik måla.*

*Me bøygde for Guds andlet bed
um Andens gâvor milde,
til oss han lèt deim strøyma ned
og oss han kveikja vilde.*

*Og heidne folk av triu brann
då underet dei skoda,
men sume sa: i ruset kann
seg ikkje folki råda.*

*Du dine vener gav den gong,
vår Gud, so rikleg nåde,
reins oss, tak burt vår syndetrong
og lat din fred få råde!*

*Deg, Far, og han som er deg lik,
din Son, me no vil lova,
og Anden som frå himmerik
bar ned di kjærleiksgâva.*